

ODBORNÉ STANOVISKO

HLAVNÉHO KONTROLÓRA K NÁVRHU ZÁVEREČNÉHO ÚČTU A VÝROČNEJ SPRÁVY MESTA STARÁ ĽUBOVŇA ZA ROK 2019

Verejná správa ovplyvňuje občanov azda vo všetkých smeroch, zasahuje tiež do záujmov, práv a povinností regulovaných všeobecne záväznými právnymi predpismi. Preto je potrebné, aby bolo zabezpečené jej správne, ale hlavne zákonné fungovanie. A k tomu boli vytvorené, tzv. záruky zákonnosti. Jednou z týchto záruk predstavuje aj kontrola vo verejnej správe, ktorá napomáha aj k tomu, aby bolo zabezpečené zákonné, hospodárne, ale aj účelové fungovanie verejnej správy. Kontrolný systém predstavuje činnosť, ktorá sa dá vykonávať takmer vo všetkých smeroch spoločenského diania.

Ľudská myseľ je nedokonalá, dôvodov prečo je viacero. Vyberáme si informácie, ktoré nám vyhovujú, a tie, ktoré narúšajú našu predstavu, radšej ignorujeme. Na vine môže byť naša ochota viacej počúvať príbehy ako suché fakty, ale aj to, že nás stále vedie intuícia. Schopnosť rozlíšiť pravdu od poloprávd, rozoznať názory od faktov, rozmýšľať samostatne, vyhodnocovať fakty vo vzájomných súvislostiach, ale pritom tiež dôverovať iným, sa stáva kľúčovou v živote a praxi. Kritické myslenie sa nedá úplne oddeliť od iných zručností, úzko súvisí nielen s logikou či argumentáciou, ale aj s objemom poznatkov, ktoré človek má a môže sa na ne pri uvažovaní spoliehať, s tvorivosťou, so schopnosťou sa vcítiť sa do prežívania iných, či so súhrnom morálnych hodnôt, ktoré často dávajú jednotlivým argumentom váhu.

Predkladané stanovisko má ambíciou byť odbornou pomôckou pre čitateľa, nástrojom pre kohokoľvek, kto má chuť rozmýšľať nad tým, čo vlastne systém územnej samosprávy v organizačnej, ekonomickej, technickej, účtovnej a právnej podstate absorbuje, na čo si dať pozor a ako dosiahnuť prípadne zmeny myslenia, procesov či rozhodovania.

Daňový report príjmov a nedaňových príjmov, zhodnotenie stavu a charakteru výdavkov a ich vyhodnotenie, porovnanie v rokoch predstavuje faktografický a analytický opis finančného a ekonomického vyhodnotenia činností mesta. Spolu s finančným a ekonomickým vyhodnotením analytických jednotiek - obchodné spoločnosti, rozpočtové organizácie a príspevková organizácia tvorí konsolidovaný analyticko – štatistický report v oblasti hospodárenia s majetkom a vývoja výnosov, nákladov, tržieb, príjmov a výdavkov, dotácií a výsledkov hospodárenia.

Včasnú, spoľahlivú a efektívne napĺňanie kontrolného systému v samosprávnej jednotke môže plniť jej základný cieľ: včas odhaľovať odchýlky od platných noriem, prijímať účinné opatrenia a tým chrániť hospodárnosť, účelovosť, efektívnosť, transparentnosť a dôveryhodnosť využívania verejných prostriedkov územnej samosprávy. Finančná kontrola na mieste, z hľadiska jej zákonom stanovených úloh ako aj z hľadiska uplatnenia základných funkcií kontroly (informačná, výchovná, represívna), má relatívne stále a jednoznačné zameranie. A preto je na mieste citovať autorov z publikácie „Najlepší s možných svetov _ Hodnota za peniaze v slovenskej verejnej politike.“, cit. *“Úspešné krajiny 21. storočia s najvyššou kvalitou života sa líšia veľkosťou štátu, no zároveň majú jedno spoločné: efektívnu verejnú správu zameranú na dosahovanie výsledkov.”* A preto sa hlavným cieľom do budúca javí zaviesť účinný systém hľadania najvyššej hodnoty za peniaze (value for money, výhodnosti) na všetkých jej analytických jednotkách, napríklad aj prostredníctvom spoločnej databázovo – softvérovej základne.

V záujme vývoja a hospodárenia hospodárskych jednotiek je dôležité vykonávať priebežné (in time) a následné (ex ante) vykonávanie kontroly z hľadiska zákonnosti, predovšetkým so zameraním sa na dodržiavanie hospodárnosti, efektívnosti, účinnosti a účelnosti. Súčasne v záujme zodpovednosti všetkých volených predstaviteľov územnej samosprávy je zachovanie uvedených princípov a súčasne **povinnosťou výkonných, riadiacich a dozorných orgánom mestskej samosprávy :**

- **sledovať v priebehu rozpočtového roka vývoj hospodárenia** podľa rozpočtu a v prípade potreby vykonávať zmeny rozpočtu,

- **vykonávať v priebehu rozpočtového roka monitorovanie a hodnotenie** plnenia programov rozpočtu a vykonávať zmeny programov rozpočtu, (podrobná analýza výstupov a konečnej pridanej hodnoty – výsledkovo orientovaná analýza),
- **vykonávať v priebehu celého roka kontrolu hospodárení** s rozpočtovými prostriedkami podľa osobitných predpisov,
- **zabezpečiť, aby sa jej rozpočtové prostriedky uvoľňovali iba v takej výške, aká zodpovedá** rozsahu plnenia úloh zahrnutých v rozpočte,
- **nezaväzovať sa v bežnom rozpočtovom roku na také úhrady, ktoré nemá samosprávny orgán zabezpečené v rozpočte** na bežný rozpočtový rok, a ktorú budú zaťažovať programové rozpočty na nasledujúce roky,
- **finančné prostriedky používať len na krytie nevyhnutných potrieb** a opatrení vyplývajúcich z osobitných predpisov.

V úvode je potrebné oceniť spracovateľov dát a autora dokumentu za včasnosť predložených údajov, zhrnutný materiál s množstvom textov, štatistických údajov (vrátane porovnania predchádzajúcich období), ktorý má nesmiernu vypovedaciu schopnosť na ďalšie pracovné využitie.

V súlade s **Príkazom primátora mesta č. 1/2020 zo dňa 09.01.2020 o zabezpečení kontroly plnenia programového rozpočtu mesta, rozpočtových organizácií a rozboru hospodárenia mestskej príspevkovej organizácie k 31.12.2019**, stanovený na deň 30.3.2020 a 31.3.2020, za účasti členov finančno-ekonomickej komisie, určených členov komisie a v zmysle prerokovaných záverov z finančného plnenia rozpočtu mesta, rozboru hospodárenia mestskej príspevkovej organizácie Verejnoprospešné služby a v súlade s ust. § 18f ods. 1 písmeno c) zákona č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení v znení neskorších predpisov

predkladám odborné stanovisko

k návrhu Záverečného účtu a výročnej správy Mesta Stará Ľubovňa za rok 2019 (ďalej len „odborné stanovisko“). Odborné stanovisko je spracované na podklade návrhu dokumentov:

- Záverečný účet a výročná správa za rok 2019 (ďalej len „Záverečný účet“),
- Verejnoprospešné služby, príspevková organizácia Stará Ľubovňa: Komplexný rozbor za rok 2019,
- Základná škola, Komenského 6, 064 01 Stará Ľubovňa: Kontrola plnenia rozpočtu školy k 31.12.2019,
- Základná škola, Levočská 6, 064 01 Stará Ľubovňa: Kontrola plnenia rozpočtu školy za rok 2019,
- Základná škola, Za vodou 14, 064 01 Stará Ľubovňa: Kontrola plnenia rozpočtu školy za rok 2019,
- Základná škola, Podsadek 140, 064 01 Stará Ľubovňa: Kontrola plnenia rozpočtu školy za rok 2019,
- Materská škola, Tatranská 21, 064 01, Stará Ľubovňa: Kontrola plnenia rozpočtu školy k 31.12.2019,
- Materská škola, Vsetínska 36, 064 01 Stará Ľubovňa, Kontrola plnenia rozpočtu školy za rok 2019,
- Základná umelecká škola Jána Melkoviča, Kontrola plnenia rozpočtu školy za rok 2019,
- Centrum voľného času, Farbiarska 35/7, 064 01 Stará Ľubovňa, Kontrola plnenia rozpočtu CVČ k 31.12.2019,
- Vyúčtovanie poskytnutie dotácie na rok 2018: Základná škola s materskou školou sv. Cyrila a Metoda, Štúrova 3, Stará Ľubovňa,
- Vyúčtovanie poskytnutie dotácie na rok 2018: Špeciálna základná škola sv. Anny, Štúrova 5, 064 01 Stará Ľubovňa,
- Zúčtovanie dotácií poskytnutých na bežné výdavky: Súkromná základná umelecká škola, Štúrova 3, 064 01 Stará Ľubovňa,
- Zúčtovanie dotácií poskytnutých na mzdy a prevádzku v roku 2019 za Súkromné centrum špeciálne – pedagogického poradenstva, Levočská 1, 064 01 Stará Ľubovňa.

Odborné stanovisko si kladie za **cieľ porovnať plánované a skutočné výsledky, zhodnotiť medziročné výsledky, určiť trendy vývoja programov, podprogramov, vyhodnotiť ich zameranie, identifikovať témy a navrhnúť opatrenia pre ďalšiu odbornú diskusiu o rozhodovaní, na základe maximalizácie hodnoty za peniaze či trvalej udržateľnosti služby.**

Návrh „Záverečného účtu“ a ďalšiu súvisiacu dokumentácia je možné nazvať aj ako súhrnné spracovanie údajov charakterizujúcich rozpočtové hospodárenie mesta za príslušný kalendárny rok. Povinnosť zostavenia určuje ust. § 16 zákona NR SR č. 583/2004 Z.z. o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.

„Záverečný účet“ spolu s prílohami za **účtovné obdobie od 01.01.2019 do 31.12.2019 je štruktúrovanou správou o finančnom plnení rozpočtu Mesta Stará Ľubovňa a príspevkovej organizácie VPS**, predložený na rokovanie komisie dňa 30.03.2020 a 31.03.2020, predkladaný na rokovanie mestského zastupiteľstva dňa 30.4.2020 ako **súhrnná informácia o skutočnom, účtovnom stave rozpočtu, nakladaní a dodržiavaní základných princípov korektného účtovníctva, všeobecného súladu a nakladania s finančnými prostriedkami Mesta Stará Ľubovňa.**

Hodnotený dokument obsahuje **štruktúrovaný prehľad plnenia rozpočtovaných príjmov a čerpania výdavkov v analytickom členení na položky schválené v rozpočte na rok 2019 a skutočné, účtovné plnenie položky so stavom plnenia k 31.12.2019 v porovnaní so stavom plnenia k 31.12.2018. Jednotlivé výdavky rozpočtu mesta boli rozdelené do príslušných programov.** Každý program, ktorý predstavuje súhrn aktivít (prác, činností a dodávok) má definovaný svoj zámer a cieľ, ukazovateľ a hodnotu plnenia. Programová štruktúra schvaľovaného rozpočtu obsahuje zámery, ciele a merateľné ukazovatele, ktoré sú dôležité z hľadiska ich prepojenia na rozhodovanie, strategické koncepcie kapitol, ako aj pre riadenie výkonov s dôrazom na ich vzájomnú podmienenosť. **Zámery sú formou na vyjadrenie dôsledkov, ciele sú formou na vyjadrenie výsledkov a výstupov.**

Dodržiavanie rozpočtového hospodárenia, plnenie resp. neplnenie jednotlivých položiek programu sú **zrozumiteľne opísané v rámci textovej časti zdôvodnenia programov a položiek.**

Štruktúrovaný prehľad príjmov a výdavkov je **uvedený v tabuľkovej podobe, doplnený o textovú časť zhodnotenia dosiahnutého stavu, príp. číselných a štatistických hodnôt so zdôvodnením vykazovaných rozdielov v klesajúcich alebo narastajúcich trendoch položiek.** Obsahová štruktúra Záverečného účtu je uvedená na strane č. 2 dokumentu.

I. VÝCHODISKÁ SPRACOVANIA STANOVISKA K ZÁVEREČNÉMU ÚČTU MESTA STARÁ ĽUBOVŇA

Návrh „Záverečného účtu“ je predložený na rokovanie mestského zastupiteľstva v zákonom stanovenej lehote, t.j. do šiestich mesiacov po uplynutí rozpočtového roka.

Právnická osoba, Mesto Stará Ľubovňa (ďalej len „Mesto“), zriadená zákonom č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení v znení neskorších zmien, postupovala podľa ust. § 16 ods. 1 zákona o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy a po skončení rozpočtového roka, údaje o rozpočtovom hospodárení, súhrnne spracovala do záverečného účtu mesta. Predložený návrh „Záverečného účtu“ **obsahuje povinné náležitosti podľa ust. § 16 ods. 5 zákona o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy: údaje o plnení rozpočtu v členení podľa ust. 10 ods. 3 cit. zákona v súlade s rozpočtovou klasifikáciou, bilanciou aktív a pasív, prehľad o stave a vývoji dlhu, údaje o hospodárení príspevkovej organizácie v zriaďovateľskej pôsobnosti.**

1. ZÁKONNOSŤ PREDLOŽENÉHO ZÁVEREČNÉHO ÚČTU MESTA STARÁ ĽUBOVŇA ZA ROK 2019

1.1. SÚLAD SO VŠEOBECNE ZÁVÄZNÝMI PRÁVNÝMI PREDPISMI

Návrh „Záverečného účtu“ je spracovaný v súlade s platnými všeobecne záväznými právnymi predpismi (v čase spracovania návrhu), ktoré spracovateľ podrobne uvádza v textovej časti návrhu rozpočtu alebo pri hodnotení jednotlivých programov rozpočtu. Návrh záverečného účtu je spracovaný najmä v súlade s ust. § 16 zákona č. 583/2004 Z.z. o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 583/2004 Z.z.“) a ust. § 20 zákona č. 431/2002 Z.z. o účtovníctve v znení neskorších zmien a doplnkov. Návrh „Záverečného účtu“ zohľadňuje ust. zákona č. 523/2004 Z.z. o rozpočtových pravidlách verejnej správy a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, zákona č. 597/2003 Z.z. o financovaní základných škôl, stredných škôl a školských zariadení v znení neskorších predpisov a ostatné súvisiace všeobecne záväzné právne predpisy.

1.2. DODRŽANIE INFORMAČNEJ POVINNOSTI ZO STRANY MESTA

Vyvesením návrhu „Záverečného účtu“ na úradnej tabuli mesta a webovom sídle v zákonom stanovenej lehote dňa 16.3.2020, bola **splnená povinnosť** uložená v ust. § 9 ods.2 zákona č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení a ust. § 16 ods. 9 zákona č. 583/2004 Z.z., podľa ktorého má byť návrh rozpočtu pred schválením zverejnený najmenej 15 dní spôsobom v mieste obvyklým, aby sa k nemu mohli vyjadriť obyvatelia alebo odborná verejnosť.

1.3. DODRŽANIE POVINNOSTI AUDITU ZO STRANY MESTA

Mesto si splnilo povinnosť podľa ust. § 16 ods. 3 zákona č. 583/2004 Z.z. a dalo si overiť účtovnú závierku audítorom podľa ust. § 9 ods. 4 zákona č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení v znení neskorších predpisov.

Účtovná závierka bola overená audítorskou spoločnosťou HURINES, s.r.o., Licencia SKAU č. 193, – viď. Správa nezávislého audítora pre štatutárny orgán a mestské zastupiteľstvo Mesta Stará Ľubovňa zo 6.apríla 2020.

2. METODICKÁ SPRÁVNOSŤ PREDLOŽENÉHO NÁVRHU ZÁVEREČNÉHO ÚČTU

Predložený návrh „Záverečného účtu“ bol spracovaný v súlade s ust. § 16 zákona č. 583/2004 Z.z a obsahuje údaje:

- plnenie rozpočtu v členení podľa ust. § 10 odsek 3 zákona v súlade s rozpočtovou klasifikáciou,
- tvorba a použitie peňažných fondov,
- bilancia aktív a pasív,
- prehľad o stave a vývoji dlhu,
- údaje o hospodárení príspevkovej organizácie mesta,
- prehľad o poskytnutých dotáciách podľa § 7 ods. 4 zákona č. 583/2004 Z.z. v platnom znení,
- finančné usporiadanie vzťahov,
- hodnotenie plnenia programov.

Údaje o plnení rozpočtu boli spracované podľa rozpočtovej klasifikácie v súlade s Opatreniami MF, ktoré sú záväzné pri zostavovaní rozpočtov územnej samosprávy. V súlade s týmito právnymi predpismi sa jednotne určujú a triedia príjmy a výdavky rozpočtu vrátane ich vecného vymedzenia a finančné operácie s finančnými aktívami a pasívami.

Mesto spracovalo a predložilo návrh „Záverečného účtu“ v oblasti **plnenia rozpočtu príjmov podľa ekonomickej klasifikácie** v tab. č 6 - str. 14; tab. č. 9 – str. 16; tab. č. 10 - str 18; v oblasti **plnenia výdavkov podľa funkčnej klasifikácie a programovej štruktúry** tab. č.15 – str. 21; tab. č. 16 – str. 23; tab. č. 17 – str. 26; tab. č. 18 – str. 28; tab. č. 19 – str. 29; tab. č. 20 – str. 30; tab. č. 21 – str.

31; tab. č. 22 – str.32; tab. č. 23 – str.33; tab. č. 24 – str.35; tab. č. 25 – str.36; tab. č. 26 – str.37; tab. č. 30 – str.40; tab. č. 31 – str.42; tab. č. 35 – str. 45; tab. č. 36 – str. 47;

Hodnotenie plnenia programov obsahuje textové **zhodnotenie (možné nazvať aj tzv. sebahodnotenie autora) plnenia zámerov a cieľov s doplnením ekonomických či štatistických sub_hodnotení parametrov.**

II. ZOSTAVENIE ZÁVEREČNÉHO ÚČTU

Mesto pri zostavení návrhu „Záverečného účtu“ postupovalo podľa ust. § 16 ods. 1 zákona č. 583/2004 Z.z. a po skončení rozpočtového roka údaje o rozpočtovom hospodárení súhrnne spracovalo do návrhu „Záverečného účtu“. V súlade s ust. § 16 ods. 2 zákona č. 583/2004 Z.z. finančne usporiadalo svoje hospodárenie vrátane finančných vzťahov k zriadeným alebo založeným právnickým osobám a fyzickým osobám - podnikateľom a právnickým osobám, ktorým poskytlo prostriedky svojho rozpočtu; ďalej usporiadalo finančné vzťahy k štátnemu rozpočtu, štátnym fondom, rozpočtom iných obcí a k rozpočtom vyšších územných celkov.

Údaje o nákladoch a výnosoch podnikateľskej činnosti záverečný účet neobsahuje, nakoľko mesto podnikateľskú činnosť v roku 2019 nevykazovalo.

Vykázaný výsledok hospodárenia bol zistený v súlade s ust. § 2 písm. b) a c) a ust. § 10 ods. 3 písm. a) a b) zákona č. 583/2004 Z.z.. Návrh o použití prebytku rozpočtu je spracovaný v súlade s ust. § 16 ods. 6 a 8 zákona č. 583/2004 Z.z.

ROZPOČTOVÉ HOSPODÁRENIE A ROZPOČET MESTA STARÁ ĽUBOVŇA V ROKU 2019

Programový rozpočet je pre samosprávu základným programovým dokumentom, podľa ktorého a na základe ktorého plánuje realizáciu a finančné zabezpečenie svojich úloh a povinností, ktoré plní v súlade s osobitnými predpismi. Programový rozpočet Mesta Stará Ľubovňa na roky 2019 – 2021 (ďalej len „Rozpočet mesta“) vyjadruje samostatnosť hospodárenia mesta, obsahuje zámery a ciele, ktoré bude mesto realizovať z výdavkov rozpočtu mesta, napr. Rozvojový program mesta, rozdelenie dotácií mesta, a pod. Iba v prípade finančného zabezpečenia prostriedkov môže realizovať a plniť úlohy, a teda môže sa zaväzovať k záväzkom ovplyvňujúcim rozpočet mesta.

Rozpočet mesta je základným stavebným prvkom programovania, tvorby, realizácie a financovania samosprávnych funkcií, ktorý presúva zodpovednosť za jeho zostavovanie a čerpanie organizácie v zriaďovateľskej pôsobnosti a ďalších organizáciách. Príjmami rozpočtu sú najmä dane od právnických a fyzických osôb, prostriedky Európskej únie a iné štátne príjmy. Na strane výdavkov sú všetky samosprávne výdavky, ktoré je potrebné pre účely vykazovania zachytávať v členení podľa viacerých kritérií (štatistiky podľa kritérií EÚ a pod.) Pohyby finančných prostriedkov sú zabezpečené prostredníctvom bankových účtov v komerčných bankách alebo prostredníctvom hotovosti v pokladni.

Mesto má povinnosť zostaviť svoj rozpočet a pred schválením ho zverejniť zákonným spôsobom. Mesto zostavilo rozpočet na rok 2019 v súlade s ust. § 10 ods. 3 zákona č. 583/2004 Z.z. Rozpočet mesta bol schválený ako vyrovnaný, v priebehu rozpočtového roka bol zmenený rozpočtovými opatreniami a schválenými zmenami rozpočtu.

Rozpočet mesta bol schválený ako vyrovnaný s **celkovými príjmami vo výške 12.594.799€ a celkovými výdavkami 12.594.799€**, uznesením MsZ XXXVII/2018 zo dňa 25.10.2018, kde boli ďalej schválené zmeny a doplnky nasledovne :

- **I. zmena** Rozpočtu mesta, schválená uznesením MsZ VI/2019 dňa 20.6.2019, s celkovými príjmami vo výške **15.462.755€** a celkovými výdavkami **15.462.755€**. Celkový rozpočet bol schválený ako vyrovnaný bez vplyvu na celkový výsledok hospodárenia;

- **II. zmena** Rozpočtu mesta, schválená uznesením MsZ IX/2019 dňa 11.12.2019, s celkovými príjmami vo výške **15.941.354€** a celkovými výdavkami **15.941.354€**. Celkový rozpočet bol schválený ako vyrovnaný bez vplyvu na celkový výsledok hospodárenia;
- **čiasťkové zmeny** rozpočtu (spolu v počte 39 zmien, z toho 35 v Programe 12 Školstvo, o ktorých mesto viedlo operatívnu evidenciu v súlade s ust. § 14 ods. 4 zákona č. 583/2004 Z.z.) v súlade so schválenou kompetenciou primátora mesta, v oblasti vykonávania zmien rozpočtu mesta, v časti bežných výdavkov, bez vplyvu na výsledok hospodárenia mesta;
- napriek snahe zostaviť reálny rozpočet a v priebehu celého rozpočtového roka 2019 sa mesto nevyhlo situácií, keď muselo do schváleného rozpočtu zasiahnuť a vykonať zmeny, aby zabezpečilo vyrovnanosť rozpočtu ku koncu rozpočtového roka. Vplyvom vyššie uvedených zmien bol rozpočet mesta poslednou zmenou schválený a rozpočtovaný opatreniami upravený na **celkové príjmy vo výške 16.431.687€ a celkové výdavky vo výške 16.431.687€**.

KOMPETENCIE SCHVAĽOVANIA A ÚPRAVY ROZPOČTU

Mestské zastupiteľstvo v Starej Ľubovni v súlade s ust. § 11 ods. 4, písm. b) zákona č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení v znení neskorších zmien a doplnkov, rozhoduje o základných otázkach života mesta, ale najmä je mu vyhradené schvaľovať rozpočet mesta a jeho zmeny, kontrolovať jeho čerpanie a schvaľovať záverečný účet mesta, atď.

V súlade s ust. § 11 ods. 4 písm. b) zákona č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení v znení neskorších zmien a doplnkov a v rozsahu Uznesenia č. 734 z rokovania mestského zastupiteľstva č. XXX/2017 zo dňa 14.12.2017, môže primátor mesta vykonávať zmeny a úpravy programového rozpočtu mesta :

- v oblasti bežných výdavkov v príslušnom rozpočtovom období v rámci a medzi príslušnými programami programového rozpočtu v jednotlivých položkách funkčnej a ekonomickej klasifikácie, okrem položiek ekonomickej klasifikácie 611, 612 a 614 - miezd, platov, služobných príjmov a ostatných osobných vyrovnaní a položiek ekonomickej klasifikácie 620 až 627 - poisťného a príspevkov do poisťovní zmenou výšky rozpočtovaných výdavkov medzi jednotlivými položkami rozpočtovaných výdavkov navzájom bez navýšenia celkových výdavkov programového rozpočtu mesta v príslušnom roku,
- bez obmedzenia v položkách príjmov a výdavkov programového rozpočtu mesta v oblasti školstva – originálnych kompetencií, prenesených kompetencií a nenormatívnych výdavkov,
- bez obmedzenia v položkách príjmov a výdavkov pri refundovaných činnostiach v plnej výške v rámci jednotlivých schválených projektov a programov programového rozpočtu mesta,
- medzi kapitálovými a bežnými príjmami a výdavkami v príslušnom rozpočtovom období v potrebnom rozsahu za účelom dosiahnutia správneho zatriedenia príjmov a výdavkov podľa rozpočtovej klasifikácie. Pri týchto zmenách musí byť dodržaný vecne schválený a vymedzený účel použitia verejných prostriedkov, ktorý schválilo mestské zastupiteľstvo v rámci programového rozpočtu a RPM mesta na príslušné rozpočtové obdobie. Tieto zmeny nemôžu mať za následok zvýšenie celkových príjmov a výdavkov programového rozpočtu,
- všetky zmeny, ktoré vykoná primátor mesta, nesmú mať za následok zmenu schváleného výsledku hospodárenia mesta za príslušný rozpočtový rok. O vykonaných zmenách v rozpočte informuje primátor mesta mestské zastupiteľstvo na jeho zasadnutí, ktoré nasleduje bezprostredne po vykonaných zmenách.

PLNENIE ROZPOČTU PRÍJMOV

V súlade s ust. § 5 ods. 1, 3 583/2004 Z.z.sa príjmy rozpočtu mesta členia na **vlastné a cudzie**.

Vlastné príjmy bežného rozpočtu predstavovali daňové príjmy a nedaňové príjmy; **vlastné príjmy kapitálového rozpočtu** predstavovali najmä príjmy z predaja kapitálových aktív a pozemkov.

Cudzie príjmy bežného rozpočtu boli tvorené príjmami z grantov, transferov v rámci verejnej správy na činnosť preneseného výkonu štátnej správy (transfer na školstvo, register obyvateľstva, mestský školský úrad, stavebný úrad, pozemné komunikácie a doprava, európsky sociálny fond, ŠFRB, matrika, životné prostredie, obce na CVCČ, na voľby, opatrovatelia, dieťa v hmotnej núdzi, školstvo a špeciálna ZŠ, rodinné prídavky, kultúrny dom). **Cudzie príjmy kapitálového rozpočtu** predstavovali granty na cyklotrasu OC Kaufland – Hniezdne, havarijnú situáciu kotolne, ozvučenie MŠH, rekonštrukciu provinčného domu, stavebnú úpravy hasičskej zbrojnice, ZŠ Za vodou – výmena okien, elektromobil, komplexná obnova ZUŠ.

Prehľad bežných a kapitálových príjmov

tab. č. 1

Príjmy	Rozpočet	Skutočnosť k 31.12.2019	% plnenia	Skutočnosť k 31.12.2018
vlastné	8 613 124	8 518 857	98,91	7 808 616
cudzie	5 030 630	4 968 346	98,76	4 229 490
Bežné príjmy	13 643 754	13 487 203	98,85	12 038 106
vlastné	232 830	205 802	88,39	694 899
cudzie	763 186	742 538	97,29	216 535
Kapitálové príjmy	996 016	948 340	95,21	911 434

V súlade s príslušnými ust. zákona č. 564/2004 Z.z. o rozpočtovom určení výnosu dane z príjmov územnej samosprávy a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov pre rok 2019 mesto rozpočtovalo výnos podielových daní pridelených samospráve na základe východísk rozpočtu verejnej správy, štátneho rozpočtu a rozpočtu miest a obcí na roky 2019 – 2021, predpokladaného výnosu podielových daní v roku 2018 a so zohľadnením rizík daňovej prognózy. **K 31.12.2019 výnos dane z príjmov poukázaný územnej samospráve bol vo výške 7.078.476€ (r. 2018 6.379.013€, r. 2017 5.767.454€, r.2016 5.362.457€), čo bolo menej o 11.569€ oproti schválenému rozpočtu, naplnený na 99,84%, (rozdiel skutočnosti r. 2019/2018 +699.463€, r.2018/2017 +611.559€ r.2017/2016 +404997€).** Daň z príjmov fyzických osôb poukazovaná mestám a obciam zo ŠR SR, tzv. podielová daň zo ŠR predstavuje pre mesto **59,43% (r.2018 52,08%, r.2017 54,60%) z celkových skutočných bežných príjmov. Plnenie tohto príjmu sa vyvíjalo veľmi priaznivo.**

Prehľad vývoja podielových daní v prepočte na obyvateľa

tab. č. 2

	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
počet obyvateľov k 31.12.	16 336	16 224	16 222	16 238	16 221	16 185	16 192	16 157	16 156
podielové dane/obyvateľ	227,63	233,42	244,94	255,88	288,13	331,32	356,19	394,81	438,13
rozdiel v rokoch	-	5,79	11,53	10,94	32,25	43,19	24,87	38,62	43,32
%-ny nárast	-	2,54	4,94	4,47	12,6	14,99	7,51	10,84	10,97

Na základe uvedeného je možné konštatovať, že spracovatelia rozpočtu pri zostavovaní bežných príjmov pracovali s kvalifikovanými predpokladmi a výpočtami, oproti poslednej zmene rozpočtu bežné príjmy prekonal predpokladanú úroveň, čoho následkom bolo dosiahnutie dodatočných príjmov vo výške 11.569€ (r.2018 100.812€, r.2017 131.583€, r.2016 468.999 €). Opakovane ide o výrazný posun v plnení príjmov, keďže došlo k zvýšeniu príjmov u vlastných aj cudzích, bežných aj kapitálových príjmov. Dlhodobý nárast podielových daní je možné sledovať aj v priemernom zvýšení v prepočte na obyvateľa (napr. pri zvýšení počtu obyvateľov o 100, nárast podielových daní o cca 43.000€).

Plnenie rozpočtu bežných príjmov a kapitálových príjmov

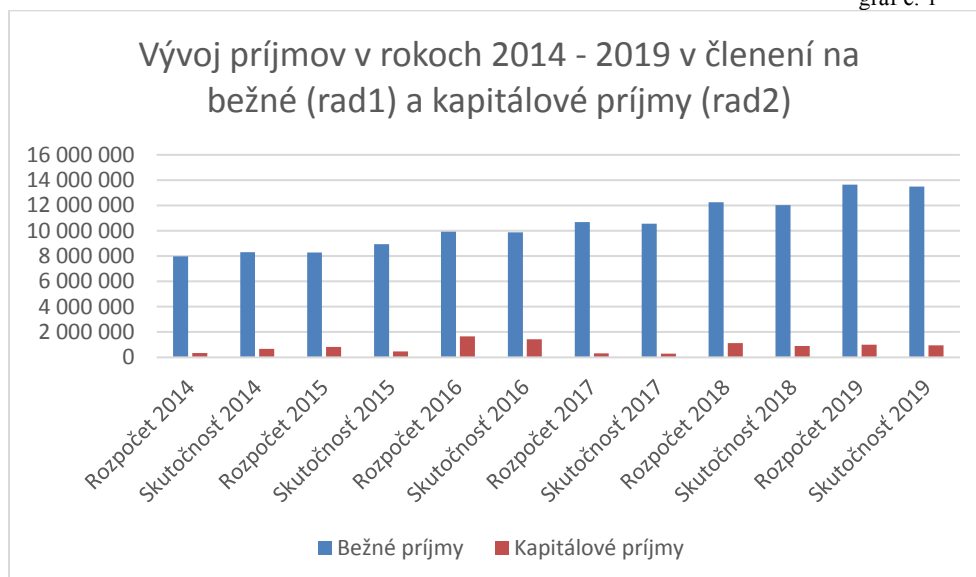
Celkovo mesto zaznamenalo plnenie vlastných bežných príjmov na úrovni 63,16% (r.2018 64,87%, r.2017 69,00%, r.2016 69,61 %) z celkových bežných príjmov, cudzích bežných príjmov na úrovni 36,84% (r.2018 35,13%, r.2017 31,00%, r.2016 30,39%) z celkových bežných príjmov, vlastných príjmov kapitálového rozpočtu na úrovni 21,7% (r. 76,24% (r.2017 84,92%, r.2016 20,93%) z celkových kapitálových príjmov a cudzích kapitálových príjmov na úrovni 23,76% (r.2017 15,08%, r. 2016 79,07%) z celkových kapitálových príjmov. **Celkovo došlo k nárastu celkových bežných príjmov (vlastných aj cudzích) o 1.449.097€ (r.2018 1.475.931€, r.2017 418.728€, r.2016 o 936.480€) a zvýšeniu celkových kapitálových (vlastných aj cudzích) príjmov o 911.434€ (r.2018 617.642€, r. 2017 -1.145.456€, r.2016 o 978.483€).**

Vývoj príjmov v rokoch 2013 – 2019 v zložení na bežné a kapitálové príjmy :

tab. č. 2

Príjmy	Rozpočet 2014	Skutočnosť 2014	Rozpočet 2015	Skutočnosť 2015	Rozpočet 2016	Skutočnosť 2016	Rozpočet 2017	Skutočnosť 2017	Rozpočet 2018	Skutočnosť 2018	Rozpočet 2019	Skutočnosť 2019
Bežné príjmy	7 985 120	8 313 501	8 289 708	8 931 921	9 936 616	9 868 401	10 682 540	10 562 175	12 248 955	12 038 106	13 643 754	13 487 203
Kapitálové príjmy	337 970	659 635	821 556	460 765	1 660 261	1 439 248	317 500	293 792	1 139 258	911 434	996 016	948 340

graf č. 1

Pre účely preukázateľného vyjadrenia vývoja bežných a kapitálových príjmov v rámci vybraných položiek **daňových a nedaňových príjmov, grantov a transferov, kapitálových príjmov** (podieľajú najväčšou mierou na dosahovaných vlastných príjmoch), uvádzam prehľad vývoja príjmov od roku 2014 do roku 2019.

Štruktúra a výška bežných a kapitálových príjmov

tab. č. 3

Príjmy	2014	2015	2016	2017	2018	2019
A. Bežné príjmy	8 313 501	8 931 921	9 868 401	10 562 175	12 038 106	13 487 203
1. Daňové príjmy	4 991 826	5 515 848	6 208 094	6 700 584	7 296 836	8 015 004
<i>z toho :</i>						
Podielové dane	4 154 990	4 673 792	5 362 457	5 767 454	6 379 013	7 078 496
Daň z nehnuteľnosti	606 317	624 470	612 429	656 424	620 589	641 089
Miestne dane a poplatky	230 519	217 586	233 208	276 706	297 234	295 439
2. Nedaňové príjmy	679 640	646 122	660 959	587 647	511 780	503 853
<i>z toho :</i>						

Príjmy z vlastníctva	352 302	344 670	366 061	345 939	300 818	286 606
3. Granty a transfery	2 642 035	2 769 951	2 999 348	3 273 944	4 229 490	4 968 346
B. Kapitálové príjmy	659 635	911 434	1 439 248	911 434	948 340	948 340
1. vlastné kapitálové príjmy	82 972	694 899	301 290	694 899	205 802	205 802
2. cudzie kapitálové príjmy	576 663	216 535	1 137 958	216 535	742 538	742 538

Daňové a nedaňové príjmy

V roku 2019 v porovnaní s rokom 2018 mesto dosiahlo **nárast bežných príjmov o 1.449.097€ (r.2018/2017 1.475.931€, r.2017/2016 693.774€)**, pričom najvýraznejší nárast dosiahlo v položke granty a transfery 738.856€ a položke podielových daní vo výške 699.483€, (r.2018/2017 611.559€, r.2017/2016 404.997€, r. 2016/2015 688.665€ €). **Pokles príjmov** mesto zaznamenalo na **dani za nevýherné hracie prístroje, daň za verejné priestranstvo – MsP, poplatok za odvoz a likvidáciu odpadov, príjmy z prenájmu pozemkov, príjmy z prenájmu budov, správne poplatky – žiadosti, vstupné, rybárske lístky, administratívne poplatky a ďalšie administratívne poplatky**. Mesto zaznamenalo **nárast v oblasti dani z nehnuteľností z pozemkov a zo stavieb, daň z nehnuteľností z bytov a nebytových priestorov, majetkové dane (pozn. vplyvom zvýšenia daňovej sadzby)**. **Opakovane v roku 2019 je potrebné zdôrazniť, že mesto dlhodobo nepokrýva v oblasti výnosu z poplatku za komunálny odpad a drobný stavebný odpad náklady na likvidáciu komunálneho odpadu a drobného stavebného odpadu** (vyfinancovanie tohto rozdielu tak zvyšuje nároky na výdavkovú časť rozpočtu obce), **rozdiel príjmov a výdavkov predstavuje 151.168€ (+ výdavky na údržbu VZ a kompostárne 160.075€)**, (r.2018 117.272€ (+ výdavky ÚVZ a K 180.434€), r. 2017 110.101 (+ výdavky ÚVZ a K 163.923€.) V oblasti príjmov z vlastníctva došlo k poklesu príjmov o 14.212€ (r.2018/2017 45.121€, r.2017/2016 20.122€, r. 2016/2015 k nárastu príjmov o 21.391€). Opakovane je potrebné zdôrazniť, že časť z očakávaných príjmov z prenájmu vlastníctva (nie účtovaných ani uhrádzaných) je „investovaná“ prostredníctvom opráv a údržby nebytových priestorov, formou kompenzácie dlhodobého nájomného, nepresahujúceho 10 rokov. V oblasti kapitálových príjmov mesto zaznamenalo v medziročnom období mierny nárast 36.906€, (r.2018/2017 rapidný nárast 617.642€, r.2017/2016 pokles o 1.145.456€) vlastných aj cudzích kapitálových príjmov. Prehľad vývoja daňových a nedaňových príjmov je uvedený v tab. č. 3.

Na základe spracovaných analytických vyhodnotení je možné konštatovať :

- **priaznivý vývoj podielových daňových príjmov za 10 - ročné obdobie,**
- **nárast (2018/2017 pokles) výberu daňových príjmov na dani z nehnuteľností v medziročnom období (po ročnom náraste),**
- **mierny pokles (po miernom náraste) výberu daňových príjmov na miestnych daniach a poplatkoch za 4 - ročné obdobie,**
- **pokles celkových nedaňových príjmov, ale aj pokles nedaňových príjmov v oblasti príjmov z vlastníctva v 5 - ročnom období,**
- **nárast príjmov v oblasti grantov a transferov v 8 - ročnom období**
- **pokles vlastných a nárast cudzích kapitálových príjmov v medziročnom období.**

Granty a transfery

Granty a transfery - príjmy získané v rámci sektora verejnej správy, sú príjmy účelovo určené na financovanie preneseného výkonu štátnej správy, dotácie z orgánov štátnej správy a verejnej správy, konkr.: Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny SR, Ministerstvo dopravy a výstavby SR, Ministerstvo vnútra SR, Krajský školský úrad v Prešove, Úrad práce sociálnych vecí a rodiny Stará Ľubovňa, Okresný úrad Prešov, odbor starostlivosti o životné prostredie, Okresný úrad Prešov, odbor výstavby a bytovej politiky, Okresný úrad Prešov, odbor cestnej dopravy a pozemných komunikácií, združené prostriedky obcí na úhradu nákladov súvisiacich s výkonom činnosti spoločného obecného

úradu. Najväčší objem týchto finančných prostriedkov je určený na financovanie základných škôl (ide o prostriedky zo ŠR na prenesený výkon štátnej správy v školstve).

V návrhu „Záverečného účtu“ spracovateľ predkladá podrobný prehľad o poskytnutých transferoch a grantoch pre mesto, s uvedením poskytovateľa, účelu a aj poskytnutej sumy. Najväčší objem z poskytnutých transferov predstavujú normatívne a nenormatívne finančné prostriedky určené najmä na financovanie preneseného výkonu štátnej správy, avšak významný objem predstavujú aj transfery do oblasti sociálnej práce. Mestu boli poskytnuté granty a transfery vo výške 4.968.346€ (r.2018 4.229.490€, r.2017 3.273.944 €, r.2016 2.999.348€), **výška transferov v porovnaní s minulým rokom je vyššia** o 738.856€ (r.2018 955.546€, r.2017 274.596€, r.2016 o 229.397 €), v medziročnom období nastal nárast objemu grantov a transferov. Prehľad vývoja grantov a transferov v dlhšom časovom období je uvedený v tab. č.10.

Kapitálové príjmy

Schválený rozpočet vlastných kapitálových príjmov (z predaja kapitálových aktív – pozemkov, budov a bytov) vo výške 265.274€ (r.2018 581.100€, r.2017 269.000€, r. 2016 310.002€) sa v priebehu roka upravoval podľa získaných príjmov z predajov majetku mesta, a to na úroveň 232.830€ (r.2018 691.399€, r.2017 249.499€, r.2016 194.890€). Mesto dosiahlo pokles plánovaných kapitálových príjmov v porovnaní s plánovaným (východiskovým) rozpočtom, v medziročnom období dosiahlo pokles kapitálových príjmov. Mesto dosiahlo pokles vlastných a nárast cudzích kapitálových príjmov. Prehľad vývoja kapitálových príjmov v dlhšom časovom období je uvedený v tab. č.4 a 35 Záverečného účtu.

ČERPANIE ROZPOČTU VÝDAVKOV

Rozpočet výdavkov je členený na rozpočet bežných výdavkov a rozpočet kapitálových výdavkov, v priebehu rozpočtovaného obdobia došlo k zmenám, čoho výsledkom je nasledovný rozpočet výdavkov :

Čerpanie rozpočtu výdavkov tab. č. 4

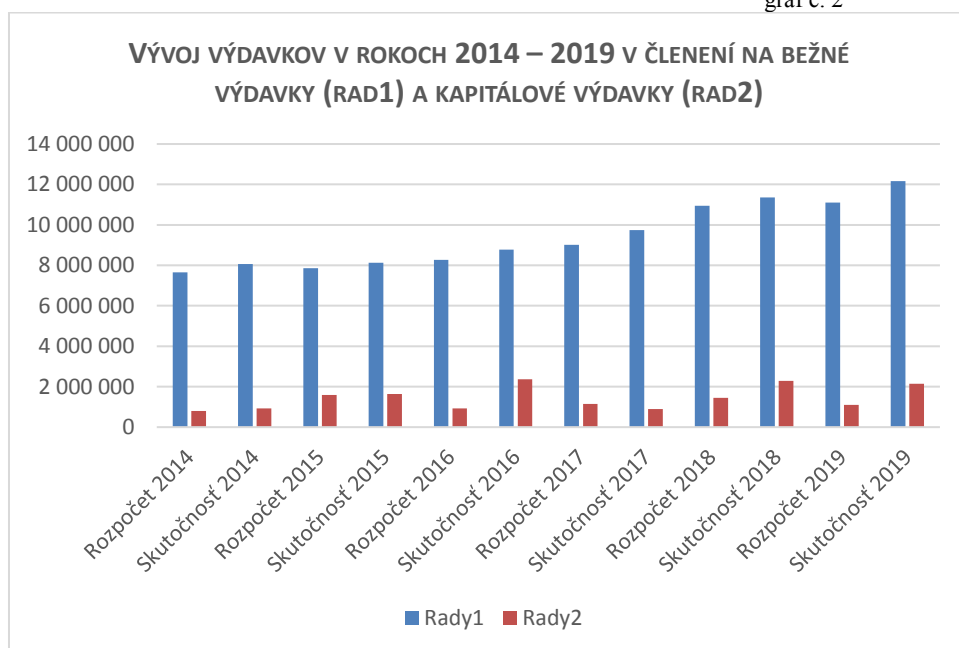
Výdavky	Rozpočet	Skutočnosť k 31.12.2019	% plnenia (S/R*100)	Skutočnosť k 31.12.2018
Bežné výdavky	11 110 988	12 164 938	109,49	11 357 654
Kapitálové výdavky	1 098 561	2 138 489	194,66	2 288 322

Mesto zaznamenalo plnenie bežných výdavkov na úrovni 109,49% (r.2018 103,8%, r.2017 108,06%) z plánovaného rozpočtu a zároveň nárast zvýšenia výdavkov o 807.284€, (r.2018 1.200.460€, r.2017 961.345€, r. 2016 o 645.246,0€) v medziročnom období, plnenie kapitálových výdavkov na úrovni 194,66% (r.2018 157,30%, r.2017 77,63%, r.2016 257,74%) a zároveň nárast zvýšenia o 149.833€ (r.2018 837.305€ zvýšenie o 1.400.666€, r.2017/2016 zníženie o 1.479.960€, r.2016/2015 zvýšenie o 729.307€)

Vývoj čerpania výdavkov v rokoch 2014 – 2019 v členení na bežné a kapitálové výdavky: tab. č. 5

Výdavky	Rozpočet 2013	Skutočnosť 2013	Rozpočet 2014	Skutočnosť 2014	Rozpočet 2015	Skutočnosť 2015	Rozpočet 2016	Skutočnosť 2016
Bežné výdavky	7 514 660	7 758 450	7 660 697	8 057 471	7 866 243	8 134 974	8 268 700	8 780 220
Kapitálové výdavky	997 947	784 838	804 997	919 305	1 596 640	1 638 309	918 611	2 367 616
Rozpočet 2017								
	9 014 545	9 741 565	10 942 025	11 357 654	11 110 988	12 164 938		
	1 143 417	887 656	1 451 017	2 288 322	1 098 561	2 138 489		

graf č. 2

V návrhu „Záverečného účtu“ je podrobne zdôvodnené čerpanie bežných výdavkov podľa ekonomickej a funkčnej klasifikácie. Pomer kapitálových výdavkov k bežným výdavkom dosiahol 17,58% (r.2018 20,15%, r.2017 9,11%, r. 2016 26,97%). Zmenu časti kapitálových výdavkov interpretuje graf č.2.

Čerpanie bežných výdavkov

Z prehľadu čerpania bežných výdavkov je zrejmé, že v roku 2019 došlo k nárastu použitia skutočných bežných aj kapitálových výdavkov.

tab. č. 6

Číslo programu	Názov programu	Rozpočet 2019	Výdavky skutočnosť k 31.12.2019	% pomer k celkovým výdavkom	Výdavky skutočnosť k 31.12.2018	% pomer k celkovým výdavkom	% zmeny (r.2019/r.2018)	Nárast v € -pokles v €
1	Činnosť MsZ, MsR a komisií MsZ	37 570	34 951	0,29	30 673	0,27	114	4 278
2	Samosprávne činnosti MsÚ	1 905 024	1 760 533	14,47	1 802 525	15,87	98	-41 992
3	Služby občanom	1 047 029	1 046 485	8,60	879 234	7,74	119	167 251
4	Interné služby	74 100	73 071	0,60	84 978	0,75	86	-11 907
5	Bezpečnosť	303 931	295 018	2,43	251 345	2,21	117	43 673
6	Menšie obecné služby a podpora regionálnej a miestnej zamestnanosti	180 390	182 348	1,50	192 079	1,69	95	-9 731
7	Spoločný obecný úrad pre územné rozhodovanie a stavebný poriadok	150 413	141 716	1,16	131 572	1,16	108	10 144

8	Doprava a pozemné komunikácie	325 374	280 663	2,31	681 606	6,00	41	-400 943
9	Životné prostredie	559 800	563 727	4,63	553 462	4,87	102	10 265
10	Rozvoj bývania	24 366	21 469	0,18	22 029	0,19	97	-560
11	Šport a kultúra	543 631	540 927	4,45	529 230	4,66	102	11 697
12	Školstvo	7 025 237	6 895 190	56,68	5 912 904	52,06	117	982 286
13	Sociálne služby	344 255	286 017	2,52	248 524	2,55	115	37 493
	Spolu výdavky programov	11 884 510	11 357 653	100,00	9 741 565	100,00	116,59	1 616 088

Na základe medziročného zhodnotenia vývoja čerpania rozpočtu bežných výdavkov možno konštatovať, že bežné príjmy stúpali o 12,04% (r.2018/2017 13,97%, r.2017/2016 7,03%, r.2016/2015 o 10,48%) a celkové bežné výdavky stúpali o 7,11% (r.2018/2017 6,59%, r.2017/2016 10,95%, r.2016/2015 o 7,93%). Mesto zaznamenalo v medziročnom porovnaní vo všetkých programoch vyššie výdavky (okrem Program 2 Samosprávne činnosti, Programu 4 Interné služby, Program 6 Menšie obecné služby a podpora regionálnej a miestnej zamestnanosti, Program 8 Doprava a pozemné služby, Program 10 Rozvoj bývania, Program 13 Sociálne služby).

Bežná časť rozpočtu zaznamenala celkový prebytok vo výške 1.322.265€ (r.2018 696.436€ (r.2017 820.610€, r.2016 1.088.181€). Prebytok bežnej časti rozpočtu bol zdrojom krytia schodku (výdavkov) kapitálového rozpočtu. Zákon č. 583/2004 Z.z. o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy v znení zmien a doplnkov v ust. § 10 ods. 7 ukladá mestám zostaviť rozpočet ako vyrovnaný alebo prebytkový. V tejto oblasti bol zo strany mesta dodržaný zákon. Na základe uvedeného je možné konštatovať, že spracovatelia rozpočtu pri zostavovaní rozpočtu v tejto položke postupovali veľmi uvážlivo, rozpočet bol postavený na reálnych predpokladoch, čo dokumentujú dosiahnuté výsledky. Strategické rozhodnutia o priebežných zmenách rozpočtu svedčia o zodpovednom prístupe spracovateľa.

Čerpanie kapitálových výdavkov

Mesto v priebehu roka upravovalo schválený rozpočet kapitálových výdavkov z úrovne 1.098.561€ (r.2018 1.451.017€, r.2017 1.143.417€, r.2016 918.611€) na úroveň 3.430.956€ (r.2018 2.676.594€, r.2017 1.997.758€, r.2016 3.096.571€). Návrh čerpania kapitálových výdavkov bol vo výške 3.530.956€ (r.2018 2.288.322€, r.2017 887.656€, r.2016 2.367.616€). Mesto dosiahlo kapitálové príjmy vo výške 948.340€ (r.2018 911.434€, r.2017 293.792€, r.2016 1.439.248€, r.2015 460.765€), čo predstavuje plnenie vo výške 6,01% (r.2018 6,41%, r.2017 2,62%, r.2016 11,66%, r. 2015 4,41%) z celkových príjmov rozpočtu a kapitálové výdavky vo výške 2.138.489€ (r.2018 2.288.322€, r.2017 887.656€, r.2016 2.367.616€, r. 2015 1.638.309€), čo predstavuje plnenie 14,51% (r.2018 16,23% (r.2017 8,03%, r.2016 19,87%, r.2015 16,36%) z celkových výdavkov rozpočtu. **Kapitálová časť rozpočtu mesta zaznamenala schodok vo výške 1.190.149€ (r.2018 1.376.888€, r.2017 593.864€, r. 2016 928.836€, r.2015 1.177.544€).**

Kapitálové výdavky boli kryté príjmami z predaja z pozemkov a budov, prostredníctvom grantov a projektov z EÚ a ŠR, následne prostredníctvom finančných operácií príjmových boli použité na kapitálový transfer na nákup softwaru, mobiliáru, elektromobilu, čistiacej techniky pre VPS, prípravnej a projektovej dokumentácie, realizáciu nových stavieb, rekonštrukciu a modernizáciu majetku – budovanie prístupovej komunikácie k štadiónu, budovanie nových parkovísk Za vodou, Lipová ulica, Dom kultúry, komplexná obnova ZÚŠ, pasáže, rozvojový program mesta, kapitálový

transfer školstva, nákup pozemkov, (r.2018 kancelárskeho kontajnera, kopírovacieho stroja, interiérového vybavenia, rozkladacieho stanu, výpočtovej techniky, technickej základne kultúrneho domu, informačnej tabule, elektromobilu, dobudovania cyklotrasy, obstarania technickej infraštruktúry, parkovísk, detského ihriska, relaxačno – pohybovej miestnosti, obnovy ZÚŠ, pasáže, budovy na Nám. sv. Mikuláša č.5, rekonštrukcie domu kultúry, spolufinancovanie stavby – juhovýchodný obchvat, ozvučenie športovej haly, obstaranie klavíra, škrabky pre jedáleň, lanovej pyramídy, odstránenie havarijného stavu kotolní, výkup pozemkov).

Čerpanie v jednotlivých investičných programov je v návrhu „Záverečného účtu“ podrobne komentované od str. 47-49. Čerpanie kapitálových výdavkov, t.z. realizácia plánovaných rozvojových programov, je závislé od zdrojov, ktorými sú v súčasnosti najmä kapitálové transfery z rozpočtu EÚ a štátneho rozpočtu, vlastné kapitálové príjmy z predaja majetku. K vlastným zdrojom v priebehu rozpočtovaného roka patrí najmä prebytok bežného rozpočtu a po skončení rozpočtovaného roka vytvorené vlastné zdroje v peňažných fondoch.

Negatívom bolo zníženie podielu kapitálových výdavkov na celkových výdavkoch rozpočtu.

FINANČNÉ OPERÁCIE

Súčasťou rozpočtu a zúčtovania sú aj finančné operácie, ktorými sa vykonávajú prevody z peňažných fondov a realizujú sa návratné zdroje financovania a ich splácanie. Za finančné operácie sa považujú aj poskytnuté pôžičky a návratné finančné výpomoci z rozpočtu a ich splátky, vystavené a prijaté zmenky, predaj a obstaranie majetkových účastí.

Plnenie finančných operácií v roku 2017					v Eur tab. č. 7		
Finančné operácie	Rozpočet	Rozpočet I. zmena	Rozpočet II. zmena	Rozpočet	Skutočnosť k 31.12.2019	% plnenia (S/RP*100)	Skutočnosť k 31.12.2018
príjmové	234 782	1 734 960	1 734 960	1 791 917	1 345 853	77,57	1 259 943
výdavkové	385 250	385 250	385 250	385 250	439 015	113,96	454 840

Príjmové finančné operácie

Prostredníctvom príjmových finančných operácií sa zapojili do rozpočtu :

- príjmy z nájomného za nájomné byty,
- finančné zábezpeky pri verejných obstarávaníach,
- iné príjmové finančné operácie – zostatky finančných prostriedkov škôl z r.2018,
- prevod prostriedkov rezervného fondu a fondu rozvoja,
- dlhodobý kapitálový úver (krytie kapitálových výdavkov RPM mesta),

Medziročne príjmové finančné operácie rástli o 85.910€.

Výdavkové finančné operácie

Prostredníctvom výdavkových finančných operácií sa uhradili splátky istiny návratných zdrojov financovania :

- rekonštrukcia cesty – ročná splátka,
- rekonštrukcia MŠ Vsetínska,
- reštrukturalizácia kapitálového úveru,
- rekonštrukcia kina KOCKA,
- dlhodobý kapitálový úver z roku 2017.

Výdavkové finančné operácie v medziročnom období klesali o 15.825€.

Plánované finančné operácie boli rozpočtované na úrovni príjmov a výdavkov s prebytkom na úrovni 1.406.667€ (r.2018 833.528€, r.2017 85.385€, r.2016 (schodok) -331.439€), skutočné plnenie bolo dosiahnuté na úrovni 906.838€ (r.2018 805.103€, r.2017 (schodok) 61.035€, r. 2016 268.220€), finančné operácie príjmové splnené na úrovni 75,10% (r.2018 75,39%, r.2017 26,89 % , r.2016 88,26%) a finančné operácie výdavkové splnené na úrovni 113,96€ (r.2018 91,26%, r.2017 99,96%, r.2016 100,43%.) **Finančné operácie dosiahli prebytok 906.838€ (r.2018 805.103€, r.2017 schodok 61.035€, r. 2016 prebytok 268.220€).**

Prebytok finančných operácií bol zdrojom krytia schodku kapitálového rozpočtu.

VÝSLEDOK HOSPODÁRENIA

Výsledok rozpočtového hospodárenia sa zisťuje po zúčtovaní celkových príjmov a výdavkov ako výsledok ich súhrnnej bilancie. Výsledkom rozpočtového hospodárenia môže byť prebytok alebo schodok jej rozpočtu; podľa ust. § 2 písm. b) a c) a ust. § 10 ods. 3 písm. a) a b) zákona č. 583/2004 Z.z.; prebytkom rozpočtu mesta je kladný rozdiel medzi príjmami a výdavkami rozpočtu mesta; schodkom rozpočtu mesta je záporný rozdiel medzi príjmami a výdavkami rozpočtu mesta, pričom súčasťou príjmov a výdavkov rozpočtu mesta nie sú finančné operácie. Pod príjmami a výdavkami rozpočtu sa chápu bežné príjmy a výdavky (bežný rozpočet) a kapitálové príjmy a výdavky (kapitálový rozpočet).

Princíp rozpočtového hospodárenia znamená, že mesto je povinné hospodáriť v súlade so schváleným rozpočtom, ktorý sa zostavuje ako vyrovnaný alebo prebytkový. **V priebehu rozpočtového roka musí samospráva sledovať vývoj svojho hospodárenia a v prípade potreby prijímať potrebné opatrenia, príp. reagovať na zníženie plnenia rozpočtu v oblasti príjmov viazaním rozpočtových výdavkov a pod. Veľkým prínosom programového rozpočtovania je flexibilná podpora procesov rozpočtovania a riadenia čerpania rozpočtu, sledovanie disponibilného rozpočtu v každom okamihu aj pred jeho samotným čerpaním, sledovanie príjmov a výdavkov podľa zadaných kritérií. Analytická práca s tvorbou a čerpaním rozpočtu prináša mnohé výhody manažérskeho riadenia a rozhodovania.**

Rozpočtové hospodárenie mesta v roku 2019 predstavuje nasledovné vyhodnotenie :

tab. č. 8

Ukazovateľ	Rozpočet	Rozpočet I.zmena	Rozpočet II.zmena	Rozpočet	Skutočnosť	% plneni a	Čerpanie rozpočtu	Rozdiel v rokoch	% nárastu /pokles u
	2019	2019	2019		k 31.12.2019		k 31.12.2018	2019-2018	
BEŽNÉ PRÍJMY	12 094 743	13 006 229	13 310 378	13 643 754	13 487 203	101,33	12 038 106	1 449 097	112,04
BEŽNÉ VÝDAVKY	11 110 988	11 696 062	12 125 148	12 515 481	12 164 938	100,33	11 357 654	807 284	107,11
BEŽNÝ ROZPOČET (P-V)	983 755	1 310 167	1 185 230	1 128 273	1 322 265	111,56	680 452	641 813	194,32
KAPITÁLOVÉ PRÍJMY	265 274	721 566	896 016	996 016	948 340	105,84	911 434	36 906	104,05
KAPITÁLOVÉ VÝDAVKY	1 098 561	3 381 443	3 430 956	3 530 956	2 138 489	62,33	2 288 322	-149 833	93,45
KAPITÁLOVÝ ROZPOČET (P-V)	-833 287	-2 659 877	-2 534 940	-2 534 940	-1 190 149	46,95	-1 376 888	186 739	86,44

PREBYTOK ALEBO SCHODOK BEŽNÉHO A KAPITÁLOVÉHO O ROZPOČTU	150 468	-1 349 710	-1 349 710	-1 406 667	132 116	-9,79	-696 436	828 552	-18,97
FINANČNÉ OPERÁCIE-PRÍJMOVÉ	234 782	1 734 960	1 734 960	1 791 917	1 345 853	77,57	1 259 943	85 910	106,82
FINANČNÉ OPERÁCIE-VYDAVKOVÉ	385 250	385 250	385 250	385 250	439 015	113,96	454 840	-15 825	96,52
FINANČNÉ OPERÁCIE-(P-V)	-150 468	1 349 710	1 349 710	1 406 667	906 838	67,19	805 103	101 735	112,64
PRÍJMY CELKOM	12 594 799	15 462 755	15 941 354	16 431 687	15 781 396	99,00	14 209 483	1 571 913	111,06
VÝDAVKY CELKOM	12 594 799	15 462 755	15 941 354	16 431 687	14 742 442	92,48	14 100 816	641 626	104,55
PRÍJMY - VÝDAVKY (P - V)	0	0	0	0	1 038 954		108 667	930 287	956,09

Pôvodne plánované bežné príjmy a výdavky, kapitálové príjmy a výdavky, finančné operácie príjmové a výdavkové boli postupnými zmenami rozpočtu navyšované. Bežný rozpočet dosiahol vyšší prebytok oproti prvotnému schválenému, kapitálový rozpočet dosiahol nižší schodok ako predpoklad pri I., II., III. zmene, finančné operácie dosiahli nižší schodok oproti II. zmene rozpočtu. Celkový hospodársky výsledok dosiahol prebytok oproti pôvodne plánovanému vyrovnanému rozpočtu.

Bežný rozpočet na rok 2019 bol pôvodne schválený ako prebytkový a priebežnými úpravami v rozpočtovom roku, o.i. aj v zmysle kompetencií primátora mesta, bol poslednou zmenou schválený prebytok vo výške 1.128.273€ (r.2018 364.445€, r.2017 762.446€, r.2016 1.026.642€, r. 2015 683.379€). Skutočne bol **dosiahnutý prebytok bežného rozpočtu vo výške 1.322.264€ (r.2018 680.452€, r.2017 820.610€, r.2016 1.088.181€, r.2015 796.947€)**. Prebytok bežného rozpočtu v medziročnom porovnaní stúpol o 641.813€ (r.2018 398.001€, r. 2017 140.158€, r.2016 267.571€).

Kapitálový rozpočet na rok 2019 bol pôvodne schválený ako schodkový a priebežnými úpravami bol poslednou zmenou schválený schodok vo výške 2.534.940€ (r.2018 1.537.336€, r.2017 1.680.258€, r.2016 1.436.310€, r.2015 2.060.816€) a skutočne dosiahnutý **schodok kapitálového rozpočtu vo výške 1.190.149€ (r.2018 1.376.888€, r.2017 593.864€, r.2016 928.368€, r.2015 1.177.544€)**. Schodok kapitálového rozpočtu bol financovaný najmä z prebytku bežného rozpočtu a s použitím zapojenia finančných operácií (úverových zdrojov).

Súčasťou rozpočtu mesta sú **finančné operácie**, ktorými sa vykonávajú prevody prostriedkov peňažných fondov a realizujú sa návratné zdroje financovania a ich splácanie. Rozdiel medzi príjmovými a výdavkovými finančnými operáciami bol v priebehu roka použitý na financovanie prebytku bežného a prevažne kapitálového rozpočtu. **Finančné operácie dosiahli schodok vo výške 906.838€ (r.2018 805.103€, r.2017 schodok 61.035€, r.2016 prebytok 268.220, r.2015 prebytok 819.025€)**.

Výsledok hospodárenia mesta, **prebytok vo výške 183.024,56€ (pozn. po odpočítaní prostriedkov vylúčených z prebytku hospodárenia) (r.2018 108.667,21€, r.2017 165.711€, r. 2016 428.033€, r.2015 438.428)**, bol zistený podľa § 2 písm. b) a c) a § 10 ods. 3 písm. a) a b) zákona o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy. Podľa ust. § 16 ods. 6 a 7 zákona č. 583/2004 Z.z. ak možno použiť v rozpočtovom roku v súlade s osobitným predpisom nevyčerpané účelovo určené prostriedky poskytnuté v predchádzajúcom rozpočtovom roku zo štátneho rozpočtu, z rozpočtu Európskej únie alebo na základe osobitného predpisu, tieto nevyčerpané prostriedky sa na účely tvorby peňažných fondov pri hospodárení prebytku rozpočtu z toho prebytku vylučujú. Ide o nevyčerpané účelovo určené prostriedky poskytnuté v predchádzajúcom rozpočtovom roku zo ŠR, z rozpočtu EÚ

alebo na základe osobitného predpisu, ktoré **možno použiť v nasledujúcom rozpočtovom roku vo výške 855.929,37€ (r.2018 89.604,59€, r.2017 31.625,67€, r. 2016 18.283,53€)**. O túto sumu sa pre tvorbu peňažných fondov upraví zostatok finančných prostriedkov, ktorý v konečnom zúčtovaní predstavuje sumu 183.024,56€ (r.2018 19.062,62€, r.2017 165.711,11€, r. 2016 409.749,50€). Spracovateľ „Záverečného účtu“ navrhuje, aby **pomernou časťou (10%) vo výške 18.302,46€ (r.2018 1.906,26€, r.2017 13.408,54€, r. 2016 40.974,95€)** bola pridelená na tvorbu rezervného fondu a **pomernou časťou (90%) vo výške 164.722,10€ (r.2018 17.156,36€, r.2017 17.120.676,90€, r. 2016 368.774,55€)** bola pridelená na tvorbu fondu rozvoja mesta.

Prehľad o vývoji výsledku hospodárenia v minulých rokoch :
v Eur tab. č. 9

NÁZOV/ROK	Prijmy	Výdavky	rozdiel = prebytok
2006	8 190 367,00	8 024 763,00	165 604
2007	7 740 988,00	7 530 240,00	210 748
2008	9 950 873,00	9 914 625,00	36 248
2009	10 820 120,00	10 517 123,00	302 997
2010	13 753 618,00	12 397 754,00	1 355 864
2011	12 441 273,00	11 506 595,00	934 678
2012	10 859 260,00	10 828 873,00	30 387
2013	9 948 190,00	9 919 001,00	29 189
2014	9 547 252,00	9 178 697,00	368 555
2015	10 453 221,00	10 014 793,00	438 428
2016	12 345 836,00	11 917 803,00	428 033
2017	11 216 005,00	11 050 294,00	165 711
2018	14 209 483,00	14 100 816,00	108 667
2019	15.781.396,00	14.742.442,00	1.038.954

Mesto Stará Ľubovňa dosiahlo **k 31.12.2019 prebytok rozpočtového hospodárenia vo výške (108.667€) 1.038.954€**, ktorý pozostáva z :

- **prebytku vo výške 1.322.265€ (r.2018 680.452€) v bežnej časti rozpočtu,**
- **schodku vo výške 1.190.149€ (r.2018 1.376.888€) v kapitálovej časti rozpočtu,**
- **prebytok vo výške 906.838€ (r.2018 805.103€) vo finančných operáciách.**

Na základe uvedených skutočností je možné konštatovať, že finančné hospodárenie mesta v roku 2019 bolo pozitívne , o.i aj s ohľadom na:

- ***priaznivý vývoj podielových daňových príjmov,***
- ***kvalifikované zostavenie rozpočtu a minimálne zmeny rozpočtu s flexibilným využitím kompetencie primátora v oblasti uplatňovania rozpočtových opatrení,***
- ***pravidelné sledovanie plnenia rozpočtu mesta správcami programov a podprogramov,***
- ***nárast výberu daňových príjmov na miestnych daniach a poplatkoch,***
- ***nárast dosiahnutých príjmov v oblasti grantov a transférov,***
- ***zvýšené vlastné aj cudzie bežné príjmy rozpočtu,***
- ***mierny nárast príjmov zo splácania nájomného za nájomné byty.***

TVORBA A POUŽITIE PEŇAŽNÝCH FONDŮV

Mesto môže podľa ust. § 15 zákona 583/2004 Z.z. vytvárať peňažné fondy. O ich použití rozhoduje mestské zastupiteľstvo. Zostatky peňažných fondov koncom roka neprepadávajú. Mesto má vytvorený rezervný fond, fond rozvoja, fond rozvoja bývania a sociálny fond.

Podľa zákona sa **rezervný fond** vytvára najmenej vo výške 10 % z prebytku hospodárenia zisteného podľa § 16 ods. 6. O použití prebytku rozhoduje mestské zastupiteľstvo, ale až následne po prerokovaní záverečného účtu. Rezervný fond mesta sa tvorí z prebytku ich bežného rozpočtu a prebytku ich kapitálového rozpočtu, ktorý po skončení roka neprepadá. Mesto prevedie tieto nevyčerpané prostriedky na osobitný účet. V nasledujúcich rokoch sa tieto prostriedky v rozsahu ich použitia na stanovený účel zaradia do výdavkov príslušného rozpočtu mesta prostredníctvom príjmovej finančnej operácie.

Finančné prostriedky na fondoch mesta neboli v roku 2019 použité.

(V roku 2018 došlo k čerpaniu prostriedkov spolu vo výške **303.000€**, z toho rezervného fondu vo výške 140.000 € a fondu rozvoja vo výške 163.000 €. (časť spolufinancovania stavby „Preložka cesty III/3146 (III/543 040) juhovýchodný obchvat mesta Stará Ľubovňa v sume 273.137,00 v členení na použitie rezervného fondu v sume 140.000,00 € a fondu rozvoja v sume 133.137,00 €. Zostatok čerpaných finančných prostriedkov fondov vo výške 29.863,00 € bol použitý na krytie kapitálových výdavkov).

Tvorbu a použitie **sociálneho fondu** upravuje Kolektívna zmluva mesta. (okrem sociálneho fondu). **Pre ostatné fondy nie sú prijaté, schválené zásady tvorby a použitia.**

BILANCIA AKTÍV A PASÍV

Aktíva, t.j. majetok spolu krytý pasívami, t.j. zdrojmi krytia, podľa účtovnej závierky predstavujú sumu: 57.704.053€ (r.2018 55.534.008€, r.2017 55.066.784€, r.2016 54.921.993€). Finančná hodnota stavu a štruktúra majetku s časovým vývojom od roku 2009 je podrobne uvedená na str. 65 návrhu Záverečného účtu.

Mesto v majetkovej evidencii eviduje :

- a) dlhodobý hmotný, nehmotný a finančný majetok (r.003,011,085) v celkovej hodnote 45.383.734€ (r.2018 44.286.252,57€, r.2017 42.319.000€, r.2016 42.084.598€).
- b) v tom nezaradené investície (r. 009, 022) vedenú na účte 042 – Obstaranie dlhodobého hmotného majetku v hodnote 1.071.118€ (r.2018 2.152.611€, r.2017 1.868.198€, r. 2016 1.437.025€)

Mesto zaznamenalo prírastok celkových aktív o 2.170.045€ (r.2018/2017 prírastok 467.224€, r.2017/2016 o 144.791€, r.2016/2015 úbytok o 139.327€) v medziročnom porovnaní, čo je možné hodnotiť ako pozitívny trend. Najväčšie prírastky nastali v položkách stavby, dopravné prostriedky, pozemky, ostatné finančné investície. Dôvody zmeny stavu majetku sú popísané v časti 3.4. Majetok mesta, od str. 65.

Na základe vykonanej účtovnej závierky boli rozpočtové a účtovné výsledky premietnuté do výkazu súvahy k 31. 12. 2019, predstavujú hodnotu aktív a hodnotu pasív. Každá rozpočtová a príspevková organizácia mesta zostavuje súvahu samostatne.

Na základe zhodnotenia vývoja stavu a štruktúry majetku je možné konštatovať, že sa:

- **zvýšili hodnoty majetku v kategórii: stavby, dopravné prostriedky, pozemky, ostatné finančné investície, software, ostatný a drobný DNM,**
- **znižila hodnota majetku v kategórii: stroje, prístroje a zariadenia, nedokončené hmotné investície, materiálu na sklade.**

BILANCIA POHLADÁVOK

Prehľad vývoja pohľadávok za roky 2011 – 2019 :

v Eur tab. č. 10

Druh pohľadávok /rok	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Pohľadávky z nedaňových príjmov	184 608	179 464	215 231	212 012	200 422	193 222	188 134	188 995	251 737
Pohľadávky z daňových príjmov	91 311	104 799	111 338	143 915	142 319	181 961	176 581	212 913	241 669
Poskytnuté prevádzkové preddávky a ostatné pohľadávky	1 204	1 214	1 205	1 225	10 006	1 205	1 205	1 205	1 205
Iné pohľadávky	4 277	4 277	677	0	16	0	8 789	6 856	732
SPOLU :	281 400	289 754	328 451	357 152	352 763	376 388	374 709	409 968	495 344

Z hľadiska vývoja pohľadávok je zrejmé, že stúpali pohľadávky z nedaňových príjmov v lehote splatnosti o 62.742€ (r.2018 860,34€) (komunálny odpad, nájomné a ostatné pohľadávky (nebytové priestory a pozemky, pohľadávky za opatrovateľskú činnosť). V oblasti vývoja pohľadávok z daňových príjmov stúpali o 28.756€ (r.2018 o 36.331,89€ (daň z nehnuteľnosti a penále). **Nad'alej pretrvávajúci nárast a vysoký zostatok pohľadávok z daňových aj nedaňových príjmov, nárast ostatných pohľadávok možno hodnotiť veľmi negatívne.**

Na základe zhodnotenia dlhodobého vývoja stavu a štruktúry pohľadávok **upozorňujem, že je potrebné okamžite prehodnotiť procesný postup vymáhania, začať intenzívne a vykonávať efektívne spôsoby vymáhania daňových nedoplatkov, zvýšiť interné úkony v oblasti zisťovania daňových dlžníkov a výkon zabezpečovacích úkonoch u daňových dlžníkov. Efektívnym riešením môže byť vykonávanie on-line exekúcií na bankový účet a okamžité vykonanie úkonov smerujúcich k zabezpečeniu majetku dlžníka.** (k 31.3.2020 odstúpené na vymáhanie (externé) 253.410,10€, vymožené 42.893,28€.)

BILANCIA ZÁVÄZKOV

Prehľad vývoja záväzkov za roky 2011 – 2019

v tis. Eur tab. č. 11

Druh záväzkov /rok	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
záväzky voči dodávateľom	946	296	239	240	1299	74	81	124	306
záväzky voči zamestnancom	67	57	60	66	58	71	81	79	82
záväzky voči poisťovniam	46	34	38	40	38	43	52	52	54
ostatné záväzky	11	8	20	30	1	238	124	172	135

nesplatené úvery	1257	1124	656	1004	1519	1188	1065	1488	2288
SPOLU :	2327	1519	1013	1380	2915	1614	1403	1915	2865

Mesto eviduje záväzky v celkovej hodnote 2.865.000€ (r.2018 1.915.000€), celková výška záväzkov mesta dosiahla úroveň 21,24% (r.2018 15,91%, r.2017 10,08%, r.2016 16,25%, r.2015 32,63%) zo skutočných bežných príjmov. V medziročnom období došlo k nárastu záväzkov voči dodávateľom, nárastu záväzkov voči zamestnancom a nesplatených úverov. Jedná sa o dodávateľské faktúry, ktoré účtovne patria do rozpočtového roka 2019 avšak charakterom už patria do záväzkov roku 2019 a ich úhrada bola prevedená v roku 2020 (likvidácia odpadu a kompostáreň, stavebné práce – prístupová komunikácia zimný štadión, rekonštrukcia DK, rekonštrukcia OD Družba, vodné a stočné, elektrická energia a dodávka tepla a služieb.

Záväzky vyplývajúce z plnenia povinností si mesto v roku 2019 plnilo tak, ako vyplýva z ustanovenia § 7 ods. 1 zák. č. 583/2004 o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy v znení neskorších predpisov. Mesto neeviduje záväzky po lehote splatnosti.

PREHĽAD O STAVE A VÝVOJI DLHU

Pravidlá používania návratných zdrojov financovania sú upravené v ust. §17 zákona č. 583/2004 Z.z., ktoré môže použiť len na úhradu kapitálových výdavkov.

Prehľad o stave a vývoji návratných zdrojov financovania - dlhovej služby v jednotlivých rokoch:

v Eur tab. č. 12

Ročná výška splátok / rok	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
istina	694 612	278 517	1 375 713	201 921	241 510	742 317	382 318	390 805	388 726
úroky	52 811	62 357	42 083	40 193	40 940	47 102	40 229	37 727	35 965
SPOLU :	747 423	340 874	1 417 796	242 114	282 450	789 419	422 547	428 532	424 691

Mesto v roku 2013 reštrukturalizovalo úverové zaťaženie mesta, prostredníctvom vyplatenia dvoch dlhodobých kapitálových úverov a jedného krátkodobého kapitálového úveru, čím sa zlepšila východisková situácia pre ďalšie rozpočtované obdobie mesta v oblasti finančných operácií a v oblasti hodnotenia celkovej zadlženosti mesta. Predčasné splatenie úverov malo vplyv aj na výšku platenej úrokovej miery.

V priebehu roka 2017 došlo k vyrovnaní medziročných rozdielov v splátkach istín úveru zo ŠFRB na výstavbu 2x 15 b. j. na sídlisku Východ, rozdielu v splátkach istín úveru na rekonštrukciu kina a rozdielu v objeme vrátených vrátok zábezpek pri verejných obstarávaníach. Medziročný pokles výdavkov v oblasti splácania úrokov z úverov v tuzemsku v sume 6.873,00 € bol spôsobený splácaním úrokov z nižších zostatkov istín kapitálových úverov mesta v príslušnom roku.

Medziročný nárast výdavkov v oblasti splácania istín úverov a úrokov z týchto úverov v sume 5.985,00 € sa skladal z medziročného nárastu splátok istín úverov v sume 8.487,00 €. Táto skutočnosť bola spôsobená prvou splátkou dlhodobého kapitálového úveru prijatého v roku 2017 v sume 7.500,00 €, vyšších splátok istín úverov ŠFRB v sume 1.007,00 € a z dôvodu ukončenia splácania istín reštrukturalizačného úveru v roku 2018 nižšej celoročnej splátky o 20,00 €. Medziročný pokles výdavkov v oblasti splácania úrokov z úverov v tuzemsku v sume 2.502,00 € bol spôsobený splácaním úrokov z nižších zostatkov istín kapitálových úverov mesta v príslušnom roku.

S účinnosťou od 1. januára 2017 sa zmenili **podmienky na prijatie návratných zdrojov financovania**, upravené v ust. § 17 ods. 6 zákona č. 583/2004 Z.z. a podľa citovaného ust. mesto môže na plnenie svojich úloh prijať návratné zdroje financovania, len ak

- celková suma dlhu mesta **neprekročí 60 %** skutočných bežných príjmov predchádzajúceho rozpočtového roka a
- suma splátok návratných zdrojov financovania vrátane úhrady výnosov a suma splátok záväzkov z investičných dodávateľských úverov **neprekročí** v príslušnom rozpočtovom roku

25% skutočných bežných príjmov predchádzajúceho rozpočtového roka znížených o prostriedky poskytnuté v príslušnom rozpočtovom roku mestu z rozpočtu iného subjektu verejnej správy, prostriedky poskytnuté z Európskej únie a iné prostriedky zo zahraničia alebo prostriedky získané na základe osobitného predpisu, pričom platí, že obe podmienky musia byť splnené súčasne.

Podľa ust. §17 ods. 7 a 8 zákona č. 583/2004 Z.z. celkovú sumu dlhu mesta tvorí:

- súhrn záväzkov vyplývajúcich zo splácania istín návratných zdrojov financovania vo výške 2.205.685€ (bez úverov ŠFRB),
- súhrn záväzkov z investičných dodávateľských úverov a ručiteľských záväzkov mesta vo výške 81.858€ €.

Celková suma dlhu mesta predstavuje výšku 2.287.543€.

Pri investičných dodávateľských úveroch ide o záväzky, do ktorých mesto vstupuje v rámci zmluvne uzavretých obchodných vzťahov s dodávateľom tovarov, služieb a pod. Investičnými dodávateľskými úvermi sa rozumejú všetky záväzky mesta z prevzatia povinností splácať úver dodávateľa po dodaní investičného diela na základe zmluvy medzi mestom a dodávateľom.

Do celkovej sumy dlhu mesta sa nezapočítavajú záväzky z:

- pôžičky poskytnutej z Audiovizuálneho fondu,
- úveru poskytnutého zo ŠFRB na výstavbu obecných nájomných bytov vo výške splátok úveru, ktorých úhrada je zahrnutá v cene ročného nájomného za obecné nájomné byty,
- úveru poskytnutého z Environmentálneho fondu,
- pôžičky poskytnutej z Fondu na podporu umenia,
- návratných zdrojov financovania prijatých na zabezpečenie predfinancovania realizácie spoločných programov Slovenskej republiky a Európskej únie, operačných programov spadajúcich do cieľa Európska územná spolupráca a programov financovaných na základe medzinárodných zmlúv o poskytnutí grantu uzatvorených medzi Slovenskou republikou a inými štátmi najviac v sume nenávratného finančného príspevku poskytnutého na základe zmluvy uzatvorenej medzi mestom a orgánom podľa osobitného predpisu; to platí aj, ak mesto vystupuje v pozícii partnera v súlade s osobitným predpisom rovnako, najviac v sume poskytnutého nenávratného finančného príspevku.

Do celkovej sumy dlhu mesta sa NEzapočítavajú záväzky z :

- dlhodobého záväzku vyplývajúceho z nájmu Prešovského samosprávneho kraja - knižnica v sume **9.634,79 €** (odpočet kúpnej ceny Provinčného domu z nájmu),
- Jozef Krulčík – Electronic v sume **7.172,08€** (odpočet z nájmu rekonštrukcia domu na Nám. sv. Mikuláša 5),
- úveru zo ŠFRB poskytnutého na výstavbu 20-tich sociálnych bytov na ul. Levočská (areál Slobytermu) vo výške **144.927,08€**,
- úveru zo ŠFRB poskytnutého na výstavbu bytov na sídlisku Východ – 16 bj. v sume **361.461,78 €**,
- úveru zo ŠFRB poskytnutého na výstavbu bytov na sídlisku Východ – 26 bj. v sume **450.966,79€**,
- úveru zo ŠFRB poskytnutého na výstavbu bytov na sídlisku Východ – 4 bj. v sume **67.322,11€**,
- úveru zo ŠFRB poskytnutého na výstavbu bytov na sídlisku Východ D4 – 16 bj. v sume **438.951,50€** a
- úveru zo ŠFRB poskytnutého na výstavbu bytov na sídlisku Východ 2x15 bj. v sume **600.418,74€**

Výška nesplatených úverov zo ŠFRB k 31. 12. 2019 a dlhodobých záväzkov predstavuje hodnotu 2.094.834,22€.

Prehľad o stave a vývoji dlhu, splátok, dlhovej službe a ukazovateľoch v zmysle § 17 ods. 6 zákona č. 583/2004 Z.z. o rozpočtových pravidlách

v Eur

tab. č. 13

Rok	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Celková suma dlhu bez ŠFRB	658 248	525 765	656 241	1 252 596	1 518 551	1 188 342	1 065 038	1 487 980	2 287 543
Suma ročných splátok vrátane úrokov bez ŠFRB	164 161	165 027	542 014	152 545	193 872	756 492	307 736	313 750	309 909
Dlhová služba v roku vrátane ŠFRB	747 423	340 874	1 417 796	242 114	282 450	789 419	422 547	428 532	424 691
Skutočné bežné príjmy	7 770 364	7 667 601	7 889 742	8 313 501	8 931 921	9 868 401	10 562 175	12 038 106	13 487 203
Suma dlhu mesta do 60 %	8,47	6,86	8,32	15,07	17,00	12,04	10,08	12,36	16,96
Suma ročných splátok vrátane úrokov do 25 %	2,11	2,15	6,87	1,83	2,17	7,67	2,91	2,61	2,30

Porovnaním medziročných údajov vývoja stavu a štruktúry istiny a úrokov je možné konštatovať, že výdavky na splácanie úrokov z úverov stúpali o 3.841€, avšak v tomto ešte nie je započítaná istina + úrok z čiastočne čerpaného kapitálového úveru vo výške 1.100.000€.

Mesto si svoje úverové záväzky priebežne plní, v roku 2019 prijalo dlhodobý kapitálový úver vo výške 1.100.00€. Na základe uvedených údajov je možné konštatovať, že Mesto je v chválitebnej finančnej kondícii. Mesto za sledovaných 9 rokov vždy spĺňalo podmienky na prijatie návratných zdrojov financovania. Finančná rezerva na ďalšie využitie kapitálových finančných zdrojov je ešte naďalej k dispozícii.

Celková suma dlhu (istiny) a suma ročných splátok je za celé sledované obdobie pod zákonom stanovenou hranicou. Zadlženosť mesta na 1. obyvateľa za rok 2019 je 141,59€. Prebytok bežného rozpočtu v porovnaní s rokom 2018 je podstatne vyšší o 641.813€. Schopnosť splácať nové úvery rástla.

Celková suma dlhu a celková suma ročných splátok v prepočte na jedného obyvateľa v jednotlivých rokoch :

	v Eur								
	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Celková suma dlhu v prepočte na jedného obyvateľa (bez ŠFRB)	41,14	32,41	40,45	77,14	93,62	73,42	65,78	92,10	141,59
Celková suma ročných splátok (istiny a úrokov) v prepočte na jedného obyvateľa	10,26	10,17	33,41	9,39	11,95	46,74	19,01	19,42	19,18

ÚDAJE O HOSPODÁRENÍ PRÍSPEVKOVEJ ORGANIZÁCIE V PÔSOBNOSTI MESTA

Príspevková organizácia Verejnoprospešné služby, p.o. Stará Ľubovňa hospodári, spravuje a udržiava majetok mesta v súlade so zriaďovacou listinou, vykonáva hlavnú činnosť v súlade s požiadavkami mesta a podnikateľskú činnosť v súlade so živnostenským oprávnením za účelom

dosahovania zisku. Príspevok pre rozpočtovú organizáciu bol predmetom schválenia mestským zastupiteľstvom v rámci Programu 3: Služby občanom ako súčasť schváleného rozpočtu mesta.

Údaje o poskytnutí príspevku na prevádzku príspevkovej organizácie

v Eur

tab. č. 15

Hlavná činnosť	Hospodársky výsledok 2015	Hospodársky výsledok 2016	Hospodársky výsledok 2017	Hospodársky výsledok 2018	Náklady 2019	Výnosy 2019	Hospodársky výsledok 2019
<i>stredisko Správa</i>	16,54	109,23	-648,80	-758,03	174 803,87	174 803,87	0,00
<i>stredisko Dom smútku</i>	190,20	7,33	18,98	11,65	71 859,30	71 859,30	0,00
<i>stredisko Verejné osvetlenie</i>	386,57	5 596,74	735,22	-4 861,52	114 643,98	114 763,94	119,96
<i>stredisko Čistenie a údržba MK</i>	57,27	11 590,38	864,00	-10 726,38	681 741,82	687 802,78	6 060,96
<i>stredisko Futbalový štadión</i>	45,86	182,10	7,75	-174,35	44 895,41	44 895,41	0,00
<i>stredisko Detské ihriská</i>	0,00	0,00	0,00	0,00	35 995,99	35 995,99	0,00
Spolu	696,44	17 485,78	977,15	-16 508,63	1 123 940,37	1 130 121,29	6 180,92
<i>Podnikateľská činnosť</i>							
<i>stredisko Parkoviská</i>	30,85	442,87	-586,91	412,02	0,00	0,00	0,00
<i>stredisko Cintoríny a pohrebné služby</i>	6 552,72	133,36	549,50	549,50	87 533,79	87 547,09	13,30
<i>stredisko Futbalové ihrisko s umelým trávnatým povrchom</i>	0,00	0,00	0,00	0,00	20 341,57	20 517,60	176,03
Spolu	6 583,57	576,23	-37,41	961,52	107 875,36	108 064,69	189,33
SPOLU HČ + PČ	7 280,01	18 062,01	939,74	-15 547,11	1 231 815,73	1 238 185,98	6 370,25

Mesto poskytlo kapitálový transfer vo výške 161.788,34€ (r.2018 47.590,03€, r.2017 171.735,71€, r.2016 254.381,14€) na akcie z Rozvojového programu mesta a obstaranie hmotného investičného majetku. Z vlastných zdrojov organizácie nebol zakúpený majetok (r.2017 6.319,49€, r. 2016 20.290,10€). Príspevková organizácia vykonáva so súhlasom zriaďovateľa podnikateľskú činnosť nad rámec hlavnej činnosti, pre ktorú bola zriadená. Z príjmov podnikateľskej činnosti sú primárne hradené výdavky – náklady na vykonávanie podnikateľskej činnosti. Ziskom s podnikateľskej činnosti sa vykrýva strata z hospodárenia z vlastnej činnosti. Prostriedky získané z rozdielu medzi výnosmi a nákladmi podnikateľskej činnosti a príjmami a výdavkami z hlavnej činnosti sa zúčtujú do rezervného fondu.

VPS _ ukazovatele	2016	2017	2018	2019
Hlavná činnosť (správa, dom smútku, verejné osvetlenie, čistenie a údržba MK, futbalový štadión, detské ihriská)_ náklady)	1 001 016,15	1 361 254,23	1 411 183,97	1 123 940,37
Hlavná činnosť _ výnosy	1 018 501,93	1 362 880,18	1 411 822,29	1 130 121,29
Podnikateľská činnosť (cintoríny a pohrebné služby, futbalové ihrisko s umelým trávnikom) _ náklady	80 817,44	73 507,53	98 006,37	107 875,36
Podnikateľská činnosť _ výnosy	81 393,67	74 057,03	98 038,78	108 064,69
Hospodársky výsledok	18 062,01	2 175,45	670,73	6 370,25
Stav pracovníkov	41,27	45,66	50,51	48,31
Priemerná mzda bez dohôd	685,48	697,31	677,79	823,61
Kapitálový transfer	254 381,14	171 735,71	47 590,03	161 788,34
Príspevok na činnosť	678 781	699 243	756 759	881 057
Príspevok na údržbu komunikácií RPM tab. č. 6	280 340	620 000	513 061	100 000

V zmysle ustanovení § 21 ods. 2 zákona č. 523/2004 Z.z. o rozpočtových pravidlách verejnej správy je príspevková organizácia, právnická osoba mesta, ktorej menej ako 50 % výrobných nákladov je pokrytých tržbami a ktorá je na rozpočet mesta napojená príspevkom. **Na základe údajov získaných z „Výkazu ziskov a strát k 31.12.2019“ je možné konštatovať, že príspevková organizácia spĺňa uvedené kritérium, pretože vykazovala hodnoty v 9,60% (r.2018 6,49%, r.2017 5,12%, r. 2016 7,35%) výrobných nákladov je pokrytých tržbami.**

Organizácia mala **uložených 7 opatrení**, s ktorými pracovala, v platnosti naďalej ostáva opatrení, v rámci ktorých boli navrhnuté aj nové opatrenia. Komplexný rozbor hospodárenia príspevkovej organizácie a návrh na smerovanie spoločnosti a riešenie hospodárnosti, efektívnosti vo vybraných oblastiach a činnostiach bol predmetom pracovného stretnutia členov finančno – ekonomickej komisie a vedenia mesta.

PREHEAD O POSKYTNUTÝCH DOTÁCIÁCH

Zákon o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy (583/2004 Z.z.) ustanoveniami uvedenými v § 7 ods. 4 umožňuje poskytovať dotácie okrem právnických osôb, ktorých je zakladateľom, aj právnickej osobe a fyzickej osobe – podnikateľovi, ktorí majú sídlo alebo trvalý pobyt na území obce alebo ktoré pôsobia, vykonávajú činnosť na území obce alebo poskytujú služby obyvateľom obce za podmienok ustanovených všeobecne záväzným nariadením.

Dotácie v roku 2019 boli poskytnuté na základe platného Všeobecne záväzného nariadenia č. 44. Poskytnutie dotácie podliehalo schvaľovaniu mestského zastupiteľstva a primátora. Dotácie vyčlenené v rozpočte podľa podmienok platného VZN schválilo mestské **zastupiteľstvo v pomere 70% šport, 20% kultúra, 7% sociálna oblasť, 3% limit primátora.**

Podľa údajov v záverečnom účte mesto v roku 2019 poskytlo dotácie v celkovej výške 121.850€+ mimoriadne dotácie vo výške 15.340€ (spolu v r.2018 121.450€, r.2017 111.000€, r. 2016 97.000€, r. 2015 94.250€), primátor vo výške 800€ (r.2018 3.490€, r.2017 3.000€, r.2016 2999,70€, r. 2015 2.799,70€), tieto sú bližšie špecifikované v hodnotenom dokumente na strane 39.

Priame finančné dotácie na podporu športu, kultúry a sociálnej oblasti sú vo výške 137.990€ (r.2018 139.940€). Prehľad o poskytnutých dotáciách neobsahuje nepriamu finančnú pomoc vo forme údržby, prevádzky a bezplatného prenájmu, či zvýhodneného prenájmu technickej infraštruktúry vo vlastníctve mesta či obchodnej spoločnosti. Použitie finančných prostriedkov každoročne podlieha priebežnej finančnej kontrole. V mesiacoch január a február 2020 bola vykonaná z úrovne ekonomického oddelenia, administratívna finančná kontrola zúčtovania poskytnutých dotácií za rok 2019 u všetkých prijímateľoch finančnej pomoci.

Z dokumentu „Záverečný účet“ možno identifikovať, že Mesto Stará Ľubovňa poskytuje nepriamu finančnú podporu na prevádzkovú réžiu technických zariadení vo verejnom záujme v štruktúre a hodnote: krytá plaváreň a športová hala vo výške 320.740€ (r.2018 324.640€), futbalový štadión 44.895,41€ (r.2018 46.755,88€), stredisko Futbalové ihrisko s umelým trávnikom 20.341,57€ (r.2018 21.716,95€), zimný štadión r.2019 bez poskytnutia, spolu vo výške 385.976,98€ (r.2018 393.112,83€).

ÚDAJE O PODNIKATELSKEJ ČINNOSTI

Mesto nevykonávalo podnikateľskú činnosť v hodnotenom roku.

FINANČNÉ USPORIADANIE VZŤAHOV

Mesto v rámci ročnej účtovnej závierky za rok 2019 finančne usporiadalo svoje hospodárenie vrátane finančných vzťahov k zriadeným alebo založeným právnickým osobám a fyzickým osobám - podnikateľom a právnickým osobám, ktorým poskytlo prostriedky svojho rozpočtu. Súčasne usporiadalo finančné vzťahy k štátnemu rozpočtu, štátnym fondom a tým splnilo povinnosť vyplývajúcu z ustanovenia § 16 ods. 2 zákona č. 583/2004 Z.z. v znení neskorších zmien a doplnkov.

Finančné zúčtovanie je účtovne evidované na účtoch triedy 3 – zúčtovacie vzťahy, ktoré môžu mať kladný alebo záporný konečný zostatok a podľa toho sú vykazované v súvahe buď na strane aktív alebo na strane pasív.

Účty finančného usporiadania vzťahov podliehajú každoročne riadnej inventarizácii ku dňu, ku ktorému sa zostavuje účtovná závierka.

HODNOTENIE PROGRAMOV ROZPOČTU

Zákonom č. 324/2007 Z.z. bol novelizovaný zákon o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy, kde v ust. § 4 bol doplnený nový ods. 5), ktorý uložil mestu povinnosť, rozpočet musí obsahovať zámyery a ciele, tzv. program mesta. V súlade so zákonom o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy bol rozpočet na rok 2019 zostavený ako programový rozpočet; výdavky rozpočtu mesta boli alokované do príslušných programov, ktoré sa vnútorne členili na podprogramy, prvky a projekty. **Každý program, ktorý predstavuje súhrn aktivít (prác, činnosti a dodávok) má definovaný svoj zámer a cieľ, pričom zámer vyjadruje očakávaný pozitívny dôsledok dlhodobého plnenia príslušných cieľov a cieľ sa monitoruje a hodnotí merateľným ukazovateľom. (Konkrétne akým spôsobom a či bol cieľ a merateľný ukazovateľ preukázateľné (kvantifikovaný) splnený už spracovateľ neuvádza). Hodnotenie programov v návrhu Záverečného účtu je na úrovni slovného uvedenia plnenia či neplnenia jednotlivých programov mesta vrátane jeho prvkov a projektov.** Vyhodnotenie plnenia vytýčených zámerov a dosiahnutých cieľov zabezpečuje každé oddelenie,

rozpočtové spoločnosti a príspevková spoločnosť samostatne za svoj program. V oblasti hodnotenia programov rozpočtu sa teda jedná o tzv. **autonómne hodnotenie**.

Aplikácií programového rozpočtovania a spracovaniu podrobného programového rozpočtu sa venuje vysoká miera pozornosti. Rozpočet je základným ekonomickým nástrojom samosprávy na plnenie svojich úloh a výkon kompetencií, pričom jeho dodržiavanie je jedným z predpokladov ekonomickej stability mesta.

Programový rozpočet bol schválený ako súčasť rozpočtu na rok 2019 s výhľadom na roky 2020, 2021. V súlade s Príkazom primátora mesta č. 16/2019 zo dňa 19.6.2019 bol monitoring plnenia programového rozpočtu k 30.06.2019 vykonaný a predložený na zasadnutí mestského zastupiteľstva dňa 5.9.2019. Hodnotenie cieľov a merateľných ukazovateľov k 31.12.2019 tvorí súčasť návrhu záverečného účtu. Povinnosťou mesta bolo zmeny v prvotnom rozpočte premietnuť aj do programového rozpočtu. **Na základe uvedeného je možné konštatovať, že zmeny boli uskutočnené a výdavky spolu (bežné, kapitálové výdavky, FO výdavkov) sa rovnajú výdavkom spolu v programovom rozpočte.**

Vyhodnotenie plnenia programov rozpočtu v rokoch 2015 – 2019

tab. č. 17

Číslo programu	Názov programu	Výdavky skutočnosť 2015	Výdavky skutočnosť 2016	Výdavky skutočnosť 2017	Výdavky skutočnosť 2018	Výdavky skutočnosť 2019	% zmeny	Nárast v € -pokles v €
1	Činnosť MsZ, MsR a komisií MsZ	29 120	31 502	34 229	30 673	34 951	89,61	-3 556
2	Samosprávne činnosti MsÚ	1 362 008	1 472 363	1 579 508	1 802 526	1 760 533	114,12	223 018
3	Služby občanom	733 035	789 905	818 763	879 234	1 046 485	107,39	60 471
4	Interné služby	62 300	79 948	84 356	84 978	73 071	100,74	622
5	Bezpečnosť	183 252	173 461	176 713	251 344	295 018	142,23	74 631
6	Menšie obecné služby a podpora regionálnej a miestnej zamestnanosti	141 376	160 027	173 654	192 079	182 348	110,61	18 425
7	Spoločný obecný úrad pre územné rozhodovanie a stavebný poriadok	93 988	120 884	127 827	131 572	141 716	102,93	3 745
8	Doprava a pozemné komunikácie	321 123	375 744	652 240	681 606	280 663	104,50	29 366
9	Životné prostredie	475 614	484 019	510 383	553 462	563 727	108,44	43 079
10	Rozvoj bývania	14 261	15 802	19 550	22 029	21 469	112,68	2 479
11	Šport a kultúra	424 370	395 365	411 368	529 230	540 927	128,65	117 862
12	Školstvo	4 082 209	4 480 876	4 904 450	5 912 904	6 895 190	120,56	1 008 454
13	Sociálne služby	212 318	200 324	248 524	286 017	328 840	115,09	37 493
	Spolu výdavky programov	8 134 974	8 780 220	9 741 565	11 357 654	12 164 938	116,59	1 616 089

ZÁVEREČNÉ ZHODNOTENIE DOKUMENTU A ODPORÚČANIA

Dokument „Záverečný účet a výročná správa za rok 2019“ spolu s prílohami je spracovaný na **požadovanej odbornej, kvalitatívnej s uvedením číselných a analytických hodnôt, doplnený o textovú časť zhodnotenia dosiahnutého stavu, príp. číselných a štatistických hodnôt so zdôvodnením vykazovaných rozdielov v klesajúcich alebo narastajúcich trendoch položiek.** Dokument obsahuje dostatok číselných a štatistických údajov, ktoré môžu byť zdravým základom pre ďalšie analytické spracovanie dát, získavanie aktuálnych dát a vyhodnotení ako vhodný manažérsky nástroj pre komplexné riadenie hospodárenia mesta v spojení s obchodnými spoločnosťami, príspevkovou spoločnosťou a školskými zariadeniami. Hodnotenie programov rozpočtu je spracované podrobne. Hodnotenie programového rozpočtu je spracované samostatne od strany č. 9 ako súčasť záverečného účtu mesta. Dokument podáva **komplexný prehľad o štruktúrovanom použití finančných prostriedkov, navádza čitateľa uvažovať o účelovosti, hospodárnosti prípadne účelnosti vynaložených finančných prostriedkov, naplnení vytýčených zámerov, priorít a cieľov mesta, hodnotení miery uspokojenia v oblasti dosahovaných jednoročných cieľov.** V oblasti hodnotenia programov rozpočtu autor uvádza **autonómne hodnotenie, resp. sebahodnotenie, čo nevytvára predpoklady na ďalšiu sebareflexiu, skôr poskytuje možnosť pre kritické myslenia z externého prostredia.**

Existencia majetku a tvorba vlastných finančných zdrojov aj prostredníctvom **viacdrojového financovania z iných zdrojov**, nielen z výnosov z majetku, vedie k znižovaniu závislosti mesta na vlastných a cudzích príjmoch kapitálového rozpočtu. Jednou z možností je aj efektívne využívanie majetku, s cieľom získať z neho čo najväčší prospech v podobe ekonomického, spoločenského aj územného rozvoja. A to by mohlo byť úlohou najbližších rozpočtových období.

Pri vybraných ukazovateľoch čerpania štruktúrovaných položiek rozpočtu je evidentný výsledok proklamovaných výhod programového, viacročného rozpočtovania. Hodnotenie výsledkov je zrejmé z plnenia programov, aktivít a viditeľné v širšom časovom kontexte, čo je vhodným nástrojom na štatistické vyhodnotenie výsledkov, ale aj manažérske riadenie rozpočtu mesta v dlhšom časovom období.

Spracované hodnotenie plnenia vytýčených zámerov a dosiahnutých cieľov v jednotlivých programoch, rozpracované do podprogramov a prvkov vytvorilo podmienky pre detailné bilančné a štatistické zhodnotenie, zároveň poslúžilo ako vhodný textový opis zmeny výsledkov, výstupov. Štruktúrované aj cyklické, štatistické zhodnotenia, príslušné zdôvodnenia je možné považovať za dostatočný základ pre pragmatické a konštruktívne zhodnotenie stavu a vývoja. V individuálnych rozboroch hospodárenia je potrebné skôr zamerať sa na konkrétne úlohy pre konkrétne subjekty. Informácia o súdnych sporoch, príp. možných hrozbách zo súdnych sporov (súdne trovy, zastupovanie, prehratý spor) nie súčasťou zhodnotenia. Dokument neobsahuje individuálne vyčíslenie finančných výdavkov súvisiacich s prehratými súdnymi spormi a odmenami za právne služby.

V nadväznosti na dosahovaný priaznivý vývoj daňových príjmov, opakovane poukazujem a odporúčam zaoberať sa procesnou reformou finančných tokov, revidovania verejných výdavkov s dôrazom na výsledkovú konečnú účelovosť, pridanú hodnotu služby a budúcu účelnosť aj s ohľadom na zachovanie trvalej udržateľnosti. Vhodným nástrojom sa javí spracovanie analýzy finančného zabezpečenia (prerozdelenia, automatizácie) zdrojov a na základe toho stanovenie priorít, ktoré budú východiskom pre jednotlivé programy.

Na základe výsledkov hospodárenia z finančného plnenia rozpočtu mesta a rozboru hospodárenia Verejnoprospešné služby, p.o., škôl a školských zariadení v zriaďovateľskej pôsobnosti mesta je potrebné zaoberať sa **v odborných diskusiách mestskému zastupiteľstvu, primátorovi mesta, výkonným zložkám a poradným orgánom a prijať konkrétne úlohy zamerané na:**

I. ČASŤ - INTERNÉ OPATRENIA

- *vyhodnotenie výstupov inventarizačnej súhrnnej správy, prijatie opatrení súvisiacich so zrealizovaním stavu a spôsobu získania/odpisovania, triedenia stavu majetku mesta, predloženie sumarizačnej správy o inventúre majetku mesta na rokovanie MsZ,*
- *vyhodnotenie stavu a pohyb majetku (minimálne 1 x ročne) na jednotlivých účtoch (priebežný zostatok účtu) a prijať opatrenia súvisiace s prehodnotením dĺžky odpisovania, resp. u pohľadávok vytváranie opravných položiek podľa reálnej hodnoty vymožená, o.i. aj vid' stanovisko audítora,*
- *dôsledné určenie spôsobu členenia výdavkov (bežné – kapitálové výdavky), účtovania a zápočtu dlhodobej pohľadávky z prenájmu nebytových priestorov, ktorá je posudzovaná ako bežná údržba, príp. technické zhodnotenie budovy, rozlišovanie spôsobu zápočtu u nájomníkov, ktorý majú postavenie platiteľa dane z pridanej hodnoty,*
- *v oblasti zmeny/ochrany vlastníctva majetku mesta zvýšiť mieru ochrany majetku mesta a verejného záujmu formou prijímania predkupného práva, práva spätnej kúpy, zriaďovania vecného bremena, vydávania záväzných stanovísk na plánovanú výstavbu s obmedzenou časovou platnosťou, príp. nesúhlasných stanovísk, prijímania záväzných stanovísk na vstup a použitie pozemkov s dôslednou identifikáciou určujúcich podmienok a pod., vyzývať povinných v zmysle zmluvy o budúcej zmluve o zriadení vecného bremena na vecné plnenie zmluvy,*
- *okamžité prehodnotenie spôsobov vymáhania pohľadávok a prijatie vhodných a účinných procesných postupov vymáhania za účelom zastavenia neustále narastajúcich dlhov a zvyšovania efektivity a účinnosti vymáhania daňových nedoplatkov a vo väčšej miere uplatňovanie sankcií v daňovom konaní, minimálne 1x ročne vyhodnotenie uplatnených spôsobov vymáhania daňových aj nedaňových nedoplatkov a určenie ďalších možných zákonných spôsobov vymáhania, určovanie skupiny nedobytných pohľadávok určených na odpísanie z majetku, príp. prevedenie na slovenskú konsolidačnú banku,*
- *zvyšovanie vlastnej aktivity a úkonov v oblasti identifikácie daňových dlžníkov, zabezpečenie a vymáhanie daňových aj nedaňových nedoplatkov, intenzívne uplatňovanie opatrení súvisiacich so zabezpečením pohľadávky na majetok,*
- *obstaranie tovarov a služieb v zmysle zákona o verejnom obstarávaní cez elektronické verejné obstarávanie za účelom optimalizácie bežných a kapitálových výdavkov,*
- *dôslednú prípravu, spracovanie a kontrolu stavebného položkovitého rozpočtu stavebného diela pre zodpovedné plánovanie finančných prostriedkov, za účelom predchádzania nezrovnalostí pri plnení programového rozpočtu mesta, resp. identifikácie možných neoprávnených výdavkov projektu,*
- *passport miestnych komunikácií, chodníkov, cyklochodníkov, lávok, priepustov, verejnej zelene – nutná elektronizácia a sprístupnenie pre verejnosť, minimálne 1 x ročná aktualizovanie ukazovateľov z dôvodu zmeny/nárastu nadobudnutia vo vlastnej réžii (cez VPS, p.o), uznesením MsZ, na základe zmluvy o prevode vlastníctva a iného práva,*
- *aktívne vykonávať úkony smerujúce k vysporiadaniu pozemkov pod stavbami v súlade so zákonom č. 66/2009 Z.z. o niektorých opatreniach pri majetkovoprávnom usporiadaní pozemkov pod stavbami, ktoré prešli z vlastníctva štátu na obce a vyššie územné celky a o zmene a doplnení niektorých zákonov,*
- *aktívne vykonávanie úkonov súvisiacich so štátnym stavebným dohľadom, sprístupnenie informácií o vydaných právoplatných územných a stavebných povoleniach,*

- *priebežne vykonávať proces výzvy budúcich povinných na plnenie zmluvy o zriadení vecného bremena s finančnou kompenzáciou a zameraním vecného bremena;*

II. ČASŤ – ROZPOČTOVÉ OPATRENIA

- *viazanie rozpočtových prostriedkov %-ným stanovením, schvaľovaním výdavkov v jednotlivých programoch, ktoré sú prioritné pre príslušný rozpočtový rok v oblasti tvorby a riadenia programového rozpočtu,*
- *prijímanie štrukturálnych zmien v oblasti zvyšovania a tvorby vyššieho prebytku bežného a kapitálového rozpočtu, o.i. aj za účelom znižovania vlastných výdavkov a zvyšovania vlastných príjmov,*
- *rozpočtovanie zvýšeného objemu finančných prostriedkov z vlastných a cudzích príjmov bežného rozpočtu na rozvojové programy mesta (nie do bežnej spotreby),*
- *venovanie väčšej pozornosti majetku mesta, ktorý nie je intenzívne využívaný a negeneruje dodatočné nedaňové príjmy,*
- *zvýšenie aktivity v oblasti tvorby vlastných nedaňových príjmov mesta;*
- *súčasne so žiadosťou o schválenie NFP prekladať na rokovanie MsZ a ďalšie pracovné využitie predpokladané prevádzkové výdavky investície (napr. po rekonštrukcii Plavárne, po výstavbe zariadenia sociálnych služieb a pod.);*

III. ČASŤ – ZMLUVNÉ OPATRENIA

- *zavedenie benchmarkov – kvantifikácia merateľných ukazovateľov, definovanie zmluvy o zabezpečení výkonov prác vo verejnom záujme so všetkými obchodnými spoločnosťami a príspevkovou spoločnosťou mesta,*
- *zverejňovanie zmlúv a faktúr obchodných spoločností prostredníctvom webového sídla spoločností, príp. náhradným spôsobom,*
- *uplatnenie väčšej osobnej zainteresovanosti vedúcich oddelení a konateľov obchodných spoločností ako aj jednotlivých správcov kapitol príjmovej a výdavkovej časti programov rozpočtu pri tvorbe, napĺňaní, správe a čerpaní programového rozpočtu mesta za účelom vytvárania dostatočných vlastných (nie dlhových) finančných zdrojov pre ďalšie zhodnocovanie majetku a rozvoj mesta,*
- *riešenie zmluvných vzťahov, napr. pracovný pomer alebo obdobný právny pomer členov dozorných rád obchodných spoločností vo vzťahu ku obchodnej spoločnosti,*
- *rozšírenie zodpovednosti a decentralizácia riadenia obchodných spoločností formou spoluúčasti na valnom zhromaždení a zainteresovanosti poslancov mestského zastupiteľstva;*

IV. ČASŤ – ROZVOJOVÉ OPATRENIA

- *ďalšie hľadanie disponibilných finančných prostriedkov mesta vyplývajúcich zo štrukturálnych zmien činnosti mesta a obchodných spoločností, prerozdelenia činností vykonávaných v rámci príspevku príp. obchodnej činnosti mestských spoločností,*
- *zmluvne podchytenie záväzkových vzťahov poskytovaných dotácií vo verejnom záujme (nie iba na základe uznesenia MsZ), exaktne vymedzenie práv a povinností oboch strán a jasné definovanie podmienok poskytovania úhrad za výkony vo verejnom záujme na poklade smerných ukazovateľov – orientácia na hospodárnosť a efektívnosť,*
- *tvorbu, spracovanie a prijímanie strednodobých a dlhodobých plánov v oblasti rozvoja infraštruktúry mesta,*
- *presadzovanie vypracovania ďalšieho postupu výstavby líniových stavieb s dôrazom na rozostavané stavby kanalizačných a vodárenských sústav vrátane komplexného spôsobu ich financovania nielen z fondov EÚ, ale aj zo štátneho rozpočtu, príp. viacdrojového financovania mesta, ŠFRB a fyzických osôb,*

- alokáciu vlastných finančných prostriedkov v rámci Programu 10 Rozvoja bývania na financovanie (resp. odkupovanie majetkových a vlastníckych práv) technickej infraštruktúry v oblasti vytvárania technických podmienok na individuálnu bytovú výstavbu,
- zintenzívnenie komunikácie a dôslednejšieho uplatňovania akcionárskych práv v Podtatranskej vodárenskej spoločnosti, a.s. za účelom posilňovania kapacít, príp. vytvárania nových inžinierskych sietí,
- zväzovanie zariadenia strediska – sociálny podnik za účelom zapojenia znevýhodnených skupín obyvateľstva do pracovného procesu, o.i. aj prostredníctvom podporných programov,

V. ČASŤ _ ROZPOČTOVO – ANALYTICKÉ OPATRENIA

- presadzovanie a zavádzanie takých finančných nástrojov pre samosprávu, ktorými sa bude zvyšovať miera ich samofinancovania meraná pomerom vlastných príjmov vrátane bežných transferov k bežným výdavkom,
- zväzovanie zavedenia sociálnych aspektov verejného obstarávania za účelom podpory rozvoja miestnej ekonomiky (jeden z možných princípov, ktorý poskytuje zákon o verejnom obstarávaní),
- vybudovanie vnútorných mechanizmov a pravidiel umožňujúcich rozhodovanie na základe najvyššej hodnoty za verejné peniaze, vyhodnotenie efektivity prijímaním rozhodnutí súvisiacich s nakladaním majetku mesta a posudzovaním aj v širších súvislostiach a v dlhšom časovom období,
- presadzovanie zavádzania kvalitatívnych prvkov do systému normatívneho financovania,
- optimalizáciu siete základných škôl a školských zariadení, za účelom posilnenia a využívania výhod z koncentrácie infraštruktúry,
- prípravu na ukončenie dotačného programového obdobia 2013-2020 _ všetky výdavky schopný financovať z vlastného rozpočtu, bežné výdavky v plnom rozsahu z vlastných zdrojov, kapitálové _ hľadať dodatočné zdroje v štrukturálnych zmenách rozpočtu (nie v predaji majetku),
- využitie údajov akruálneho účtovníctva za účelom hľadania najvyššej hodnoty za peniaze.

ZÁVER

Záverečný účet Mesta Stará Ľubovňa za rok 2019 je spracovaný v súlade s príslušnými ustanoveniami § 16 zákona č. 583/2004 Z.z. a **obsahuje všetky povinné náležitosti podľa § 16 ods. 5 zákona o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy.**

Návrh Záverečného účtu Mesta Stará Ľubovňa za rok 2019 bol podľa § 9 ods. 2 zákona o obecnom zriadení a § 16 ods. 9 č. 583/2004 Z.z. **predložený na verejnú diskusiu dňa 16. marca 2020 teda v zákonom stanovenej lehote spôsobom v meste obvyklým.**

Riadna účtovná závierka k 31.12.2019 a hospodárenie Mesta Stará Ľubovňa za rok 2019 boli overené audítorom tak, ako to ukladajú ust. § 9 ods. 4 zákona č. 369/1990 o obecnom zriadení a ust. § 16 ods. 3 zákona č. 583/2004 Z.z. v znení neskorších predpisov.

Súhlasím, aby sa prerokovanie dokumentu „Záverečný účet a výročná správa za rok 2019“ uzatvorilo podľa ust. § 16 ods. 10 písm. a) zákona č. 583/2004 Z.z. územnej samosprávy s výrokom „celoročné hospodárenie sa schvaľuje bez výhrad“.

V Starej Ľubovni, dňa 22.4.2020

Ing. Ján Šidlovský
hlavný kontrolór